

Täysistunto

Tiistai 26.5.2026 klo 14.00—20.15

9. Valtioneuvoston selonteko liiallisen alijäämän korjaamisesta

Valtioneuvoston selonteko VNS 5/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Valtiovarainministeri Riikka Purra esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt keskustelussa olevassa selonteossa käsitellään hallituksen toimia Suomen julkisen talouden liiallisen alijäämän korjaamiseksi. Selonteko on laadittu julkisen talouden hoitamista koskevan lain mukaisesti.

Suomen julkisen talouden tilanne on kahtiajakoinen: yhtäältä viimeiset arviot tämän vuoden toteutuneesta talouskehityksestä ovat varsin lupaavia, toisaalta valtiovarainministeriön ennuste ennakoi, että julkisen velan suhde bkt:hen nousee lähes sataan prosenttiin vuosikymmenen loppuun mennessä. Yleisesti taloustilannetta leimaavat epävarmuus ja utuisuus, mutta toiveikkuutta on myös syytä korostaa. Taloutemme kasvaa pitkästä ajasta, ja kyllä, osa siitä on hallituksen talouspolitiikan ansiota.

Julkisen talouden heikkoa tilannetta vahvistaakseen tämä hallitus on sopeuttanut julkista taloutta suoraan yli 6,5 miljardilla eurolla. Velkasuhteen kasvuun vaikuttavia päätöksiä hallitus on tehnyt vaalikaudella yli kymmenellä miljardilla eurolla. Ennustettua heikoman reaalityalouden kehityksen vuoksi hallitusohjelmassa sovittujen sopeutusten lisäksi hallitus on päättänyt uusista sopeutustoimista keväällä 2024, keväällä 2025, syksyllä 2025 sekä viimeisimpänä tämän kevään kehysriihessä. Kehysriihessä hallitus päätti vielä noin 540 miljoonaa euroon vuoden 2030 tasolla kasvavista uusista säästötoimista. Olemme samalla joutuneet laittamaan miljardeja lisää sotilaalliseen maanpuolustukseen, mikä on aivan välttämätöntä tässä maailmantilanteessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Huomattavaa on, että menoleikkausten ohella hallitus on toteuttanut merkittäviä rakenneuudistuksia työmarkkinoilla sekä keventänyt työn ja yrittämisen verotusta. Puolustusmenoja on nostettu puolustuselonteon mukaisesti turvallisuusympäristön heikkenemisen vuoksi sekä Natossa yhteisesti hyväksytyyn uuden tavoitetason saavuttamiseksi. Suhdannepoliittiseen tilanteeseen on vastattu käynnistämällä väylähankkeita sekä aikaistamalla julkisia investointeja. Kehysriihessä arvioitiin, että velkasuhteen vakauttaminen vaalikauden aikana edellyttäisi niin merkittäviä, nopeasti toimeenpantavia uusia säästötoimenpiteitä, etteivät ne tässä suhdannetilanteessa ole perusteltuja. Vaalikauden alun nopea inflaatio, korkealla pysynyt korkotaso, rakentamisen toimialan hidas palautuminen asuntorakentamisen kuplan puhkeamisesta sekä merkittävät epävarmuudet kauppapolitiikassa ovat hidastaneet yksityistä kulutusta, investointeja sekä vientikysyntää.

Tällä hetkellä sodat Ukrainassa ja Iranissa luovat merkittäviä epävarmuuksia, jotka heikentävät kansainvälistä toimintaympäristöä. Yksityinen kulutus on kuitenkin virkoamassa, investointeja virtaa maahan, teollisuustuotanto on uudessa huipussaan, monella alalla menee koko ajan paremmin, ja pitkäaikaistyöttömyyden odotetaan alkavan sulaa kesän aikana.

Arvoisa puhemies! Suomi asetettiin EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn 20. tammi-kuuta kuluvaa vuotta. Samalla Suomelle annettiin suositus tilanteen korjaamiseksi. Suomi on raportoinut komissiolle alijäämän korjaamiseksi toteutetuista toimita 30. huhtikuuta vuotuisen edistymisraportin yhteydessä. Tämän jälkeen Suomen tulee raportoida suosituksen täytäntöönpanon edistymisestä puolivuositain, kunnes liiallinen alijäämä on katettu. Komission ensimmäinen arvio tuloksellisiin toimiin ryhtymisestä saadaan kesäkuun alussa. Tuloksellisten toimien arviointi komissiossa perustuu neuvoston suosituksen mukaisen niin sanotun korjaavan nettomenopolun noudattamiseen. Valtioneuvoston arvion mukaan vuoden 2026 osalta riittäviin tuloksellisiin toimiin liiallisen alijäämän korjaamiseksi on ryhdytty ja Suomi noudattaa korjaavaa nettomenopolkua puolustuspoikkeuslauseke huomioiden. Vuoden 2027 osalta on riski, että korjaavaan nettomenopolkuun syntyy pieni poikkeama. Seuraamme tilannetta ja arvioimme tarvetta ryhtyä syksyllä toimiin. On selvää, että puolustusmenojen kasvupaine, huoltosuhteen heikkeneminen ja korkotason normalisointi huomioiden valtiontalouden menojen priorisointia on jatkettava ja talouden rakennemuutosta tulee edelleen tukea.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on joutunut sopeuttamaan julkista taloutta huomattavasti, sillä kymmeneen vuosiin tässä maassa ei ole saatu aikaiseksi oikeastaan mitään merkittävää menojen kasvun taittamiseksi. Korkotason normalisoituminen tarkoittaa, että korkomenomme ovat vuosikymmenen lopulla jo kuusi miljardia euroa. Alijäämä valtiontaloudessa on kehyskauden lopulla jo 17 miljardia euroa vuodessa. Nokian vuosien jälkeen eri hallitukset ovat pääasiassa lisänneet pysyviä menoja — lisää tukia, lisää väliaikaisia menoja, lisää oikeuksia. Vastuunkanto on ollut sanalla sanoen 2000-luvulla vähissä. Eräät puolueet ovat puhuneet jakovarasta tilanteesta, joka on kuitenkin ollut koko ajan selvillä.

Olen pitänyt systemaattisesti esillä tarvetta jatkaa sopeutusurakkaa myös seuraavalla vaalikaudella. Näiden kolmen vuoden aikana, ja viimeisen viikon aikana erityisesti, on tullut selväksi, että suurin oppositiopuolue SDP ei kykene sopeuttamaan valtiontaloutta kuin korkeintaan korottamalla veroja miljardeilla euroilla vuodessa. Nämä veronkorotukset tappaisivat kaikki mahdollisuudet talouskasvuun Suomessa. Maassamme on tällä hetkellä yksi maailman korkeimpia kokonaisveroasteita. Meillä ei ole olemassa verovajetta, joka pitäisi kattaa korottamalla edelleen verotusta. SDP:n esittämät menoleikkaus ehdotukset

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

ovat vaatimattomia ja mielikuvituksellisia. Helsingin yliopiston tutkijatkin ovat niitä viime aikoina moittineet kunnianhimottomuudesta. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Tässä ei ole sinänsä mitään ihmeellistä, sillä kyseiseen aatteeseen menoleikkaukset istuvat hyvin huonosti. Saavutetuista eduista halutaan pitää kiinni, oli kyse sitten laittomasti maassa olevien siirtolaisten kansaneläkkeistä tai järjestötukien viidakosta. Mikään lasku veronmaksajalle ei ole liikaa, ja kaikki on tietenkin tarpeellista. SDP:n johdossa puhutaan unelmien rahoittamisesta — tässäpä kansalaiselle hyvin kalliiksi käyvä utopia.

Arvoisa puhemies! Kuitenkin on niin, että tulevan kauden noin kymmenen miljardin sopeutus on välttämätöntä. Sen vaativat jo EU:n finanssipoliittiset säännöt, ja niihin tässä salissa on sitoutunut jokainen puolue. Sopeutuksen ja talouden korjaamisen todellinen tarve syntyy kuitenkin jostain muualta kuin Euroopan unionista, nimittäin siitä, että emme voi päästää tätä maata syvenevään velkakierteeseen. Teemme ennen muuta korjauksia itsemme vuoksi, meidän suomalaisten tulevaisuuden vuoksi. Sopeutuksen mittaluokka ensi kaudelle lyödään kiinni parlamentaarisesti ennen ensi vuoden eduskuntavaaleja. Olemme nyt kokonaan uudessa tilanteessa, kun kaikki puolueet joutuvat aidosti kertomaan kansalaisille, mistä säästetään. EU:n säännöt vaativat, että tuo noin kymmenen miljardin sopeutus on toteutettava suurin leikkauksin tai veronkorotuksin. Rakennetoimia, uudistuksia, puhumatkaan tulevaisuusinvestoinneista tai taikaseinistä, ei siis voi laskea mukaan tuohon kymmenen miljardin sopeutukseen. Toisin sanoen suurin osa opposition toistaiseksi esittämistä toimista karsiutuu pois keinovalikoimasta. Säästöt pitää konkretisoida budjettiin — siis todellisia toimia, todellisia lukuja, todellista punakynää, eikä mitään höpöhöpöjuttuja.

Arvoisa puhemies! Kevään 2027 eduskuntavaalien jälkeen aloittava uusi hallitus laatii vaalikaudelle uuden keskipitkän aikavälin suunnitelman. Suunnitelma laaditaan kansallisen finanssipoliittisen lainsäädännön mukaisesti siten, että suunnitelman luonnos, pitäen sisällään nettomenopolun ja pidennyksen perustana olevat rakenteelliset uudistukset ja investoinnit, sisältyy hallitusohjelmaan. Komission viiteura pyydetään marras—joulukuussa 2026 kansallista tavoitteenasettelua varten. Komission viiteura noudattaa korjaavaa nettomenopolkua liiallisen alijäämän viimeiseen vuoteen eli vuoteen 2028 saakka.

Arvoisa puhemies! Oppositio on nyt kritisoinut hallituksen talouspolitiikkaa jo kolme vuotta. Kuitenkin oma vaihtoehto on oikeastaan käsittämätön: lähinnä veronkorotuksia työhön ja yrittämiseen. Konkreettiset menoleikkauskohteet ovat vaihtoehtobudjeteissa jääneet klassisiin taikaseiniin, kuten harmaaseen talouteen. [Timo Harakka: Yritysvero!] Lisäksi edelleenkin vaikuttaa siltä, että oppositio ei ymmärrä, että kymmenen miljardia ensi kaudella tarkoittaa käytännössä suoraa valtiontalouden sopeuttamista. Siis toiveiden tynnyrit ja kasvukaivot eivät tähän riitä. Konkreettinen sopeuttaminen leikkauksin budjetin momentteihin ei ole helppoa. Me olemme sitä urakkaa tehneet tällä hallituskaudella useamman ylimääräisen kerran, samalla kun oppositio SDP:n johdolla on vastustanut jokaista toimea, ja tämä on tosiasia.

Joka tapauksessa tämän hallituksen rakenneuudistukset työmarkkinoilla, kasvutoimet ja puoliväliriihen ylimääräiset kasvupanostukset kantavat hedelmää. On selvää, että osa näistä hedelmistä näkyy kasvuna vasta vuoden kahden kuluessa, mutta me tavoittelemme kasvua yksityiselle sektorille, ja sinne se syntyy, kunhan edellytykset ovat sopivat. Julkista puolta meidän pitää viilata. Tämän hallituksen talouspolitiikan linjan ohjenuorana on ollut keventää työn verokiilaa, keventää siis työn ja yrittämisen verotusta. Se on verraten parempi talousoppi kuin vasemmiston veromoukari ja yhä kasvava valtioriippuvuus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Sitten siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

14.12 **Ville Valkonen kok** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joka aamu, kun vien meidän parivuotiaan poikamme päiväkotiin, olen ylpeä Suomesta — siitä tärkeästä työstä, mitä päiväkodeissa tehdään, siitä, että täällä jokainen lapsi taustasta riippumatta saa eväät hyvään elämään. Kun hain äitini sairaalasta selkäleikkauksen jälkeen ja hän totesi, ettei enää satu, olin todella ylpeä Suomesta. Olin ylpeä meidän lääkäreistä, meidän sairaanhoitajista, siitä, että meillä on toimivat terveys- ja sosiaalipalvelut aivan kaikille.

Suomesta saa olla ylpeä. Tämä on maailman parhaita maita. Hyvinvointi ei kuitenkaan perustu toiveisiin tai unelmiin, vaan työhön, yrittämiseen ja kasvuun. Ilman kakun leipojia ei ole kakkua jaettavaksi, vaikka kuinka puhuttaisiin reiluudesta.

Terve talous on hyvinvoinnin perusta — ja valitettavasti Suomen julkinen talous ei ole pariin vuosikymmeneen ollut terveellä pohjalla. Julkinen sektorimme on maailman kehittyneiden maiden suurin — eli kallein. Tällä hetkellä julkinen sektori käyttää yli 160 miljardia euroa joka vuosi ja summa kasvaa. Tästä yli 13 miljardia on valtion ottamaa velkaa.

Julkisen talouden ongelmat eivät ole syntyneet tämän vaalikauden aikana, vaan ne ovat seurausta pidemmästä kehityksestä — liian hitaasta kasvusta ja siitä, että menot ovat vuosien ajan kasvaneet tuloja nopeammin. Orpon hallitus on sopeuttanut julkista taloutta suoraan yli kuudella ja puolella miljardilla eurolla ja tehnyt vaalikaudella noin kymmenen miljardin euron päätökset, jotka hillitsevät velkasuhteen kehitystä. Ilman näitä velkaantumisen olisi vielä nopeampaa. Tämä hallitus on tehnyt paljon, mutta on selvää, että tulevilla-kin hallituksilla riittää urakkaa.

Suomella on hieman kärjistäen varaa 150 miljardin euron julkiseen sektoriin — siihen mahtuu aika paljon myös unelmia sisään — mutta ei yli 170 miljardin julkiseen sektoriin, johon olemme matkalla. Tähän 150 miljardiin mahtuvat eläkkeet, palvelut, sosiaaliturva, koulutus ja turvallisuus, kaikki tärkeät ydintehtävät. Edessä oleva sopeutus ei tarkoita hyvinvointiyhteiskunnan romuttamista, vaan sen pelastamista. Ensi vaalikauden alustava sopeutusarvio, eli 8—11 miljardia vuositasolla, on noin 5—7 prosenttia julkisista menoista. Se on tehtävissä. Urakka on suuri ja vaikea mutta mahdollinen.

Arvoisa puhemies! Koska edessä on niin iso työ, viime lokakuussa aikaansaatu velkajarrusopimus on historiallisen tärkeä. Meillä on vihdoin yhdessä sovittu menettely siitä, miten hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus turvataan pitkälle tulevaisuuteen. Vielä kerran kiitän kaikkia vastuullisia puolueita sopimuksen syntymisestä. Velkajarrusopimus ei tarkoita, että puolueiden pitäisi olla kaikesta samaa mieltä. Se tarkoittaa, että tosiasiat tunnustetaan yhdessä.

Arvoisa puhemies! Vaikka tässä salissa puhutaan paljon julkisesta taloudesta, on elintärkeää muistaa, että valtiontalous ei ole Suomen talous. Suomi voi kukoistaa, vaikka valtiontaloutta laitetaan kuntoon. Yritykset voivat työllistää, menestyä, palkat nousta ja elintaso parantua — ja tämä onkin ainoa kestävä tie.

Tällä hetkellä maailman epävarmuudesta huolimatta juuri nyt paljon myönteistä tapahtuu meidän taloudessa. Teollisuuden tilaukset ja tuotanto kasvavat, kauppa nousee kuopasta, ihmiset kuluttavat taas, Suomeen investoidaan, ja startupit keräävät historiallisia summia — viime vuonna kaksi miljardia euroa rahoitusta.

Orpon hallituksen tekemät kymmenet eri talousuudistukset ovat parantaneet yritysten toimintaympäristöä. Kasvu syntyy ainoastaan suomalaisten työstä ja ainoastaan yrityksis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

sä, jotka menestyvät, eivät tämän salin puheista. Pahinta poliitikoilta olisi jatkuva synkkyuden lietsominen. Riitelyllä ja pelottelulla Suomi ei nouse.

Arvoisa puhemies! Kokoomus on valmis edelleen uudistamaan Suomen taloutta. Kokoomus on yhtenäisesti sitoutunut velkajarruun. Toivottavasti Suomi urakoi itsensä ulos EU:n tarkkailuluokalta mahdollisimman nopeasti — ei Brysselin sääntöjen vaan suomalaisten tulevaisuuden takia. Ja kun toivottavasti joskus parin vuosikymmenen päästä oma poikani hakee omaa lastaan päiväkodista, voi hän olla yhtä ylpeä Suomesta kuin mekin saamme tänään olla. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

14.17 Ville Vähämäki ps (ryhmäpuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Äsken esitelty alijäämselonteko tekee yhden asian täysin selväksi: Suomen julkinen talous ei voi hyvin. Selonteko liiallisesta alijäämästä on vakava tilannekuva maasta, joka on ylivelkaantunut ja joka syö enemmän kuin tienaa. Avainkysymys tänään on se, hyväksymmekö selonteon viestin velkaluvuista vai haluammeko vain selittää ongelmat pois: Elämmekö todellisuudessa vai toiveissa? Teemmekö vastuullista vai holtitonta talouspolitiikkaa?

Opposition viesti on jo nähtävissä. Se tulee sanomaan, että hallitus on leikannut mutta Suomi velkaantuu silti. Tulemme kuulemaan, että koska alijäämä ei ole kadonnut hetkessä, hallituksen tiukka talouspolitiikka on epäonnistunut. Ilmeisesti vaikeita päätöksiä ei olisi pitänyt tehdä. Mutta tämä ei pidä paikkaansa.

Selonteon pääviesti on täsmälleen päinvastainen. Selonteon mukaan Suomen julkisen talouden ongelma on niin syvä, ettei sitä voi paikata yhdessä vuodessa eikä yhdellä päätöksellä. Ongelmat eivät ole syntyneet tämän hallituksen aikana, eivätkä ne myöskään katoa sillä, että suljemme silmämme. Oikea kysymys on tämä: missä Suomi olisi ilman hallituksen toimia? Jos talous on matkalla kohti seinää, meidän täytyy pysäyttää vauhti, eikä se onnistu hetkessä. Hallituksen toimin olemme kyenneet hidastamaan velkaantumisvauhtiamme. Lisää toimia pitää kuitenkin tehdä.

Kunnioitettu puhemies! Selonteon luvut ovat vakavia. Suomen luottoluokituksen näkymää on muutettu negatiiviseksi. Velka suhteessa bkt:hen nousee vuosikymmenen loppua kohti mennessä siten, että velkamme lähes saavuttaa bkt:n tason. Julkisen talouden alijäämä on ylittänyt EU:n salliman maksimin. Valtion budjetin alijäämä on ennusteen mukaan kasvamassa huolestuttavasti vuosikymmenen loppuun mennessä.

Näitä seikkoja ei pidä vähätellä, päinvastoin. Nämä luvut osoittavat, että vanha linja ei voi jatkua. Jos velka kasvaa näin nopeasti vielä sen jälkeen, kun sopeutustoimia on tehty, jokainen käsittää, miten paljon pahempi tilanne olisi ilman niitä.

Kunnioitettu puhemies! Hallitus on tehnyt vaikeita päätöksiä. Julkista taloutta on sopeutettu ja velkasuhteen kasvuun vaikuttavia päätöksiä on tehty vaalikauden aikana huomattavasti. Hallitusohjelman toimenpiteet, kevään 24 lisätoimet sekä syksyn 25 päätökset eivät olleet pieniä toimia. Ne olivat suunnanmuutos. Työ ei ole kuitenkaan täysin valmis. Sitä ei pidä väittääkään. Selonteko itsessään jo todistaa sen. Vaikean tilanteen edessä ei pidä luovuttaa. Vastuullinen politiikka vaatii sitä, että suunta pidetään, vaikka tulokset eivät tule yhdessä yössä.

Puhemies! Oppositio halunee tehdä tästä vain keskustelun leikkauksista. Se haluaa sanoa, että on kyse tavallisten ihmisten palvelujen heikentämisestä. Toisaalta voidaan ajatella, että tavallista ihmistä haittaisi eniten se, jos valtio menettäisi kykynsä tuottaa palvelui-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

ta. Tavallista ihmistä haittaisi se, jos valtion velkaantuminen pakottaisi tulevaisuudessa vielä kovempiin leikkauksiin ja toimenpiteisiin.

On totta, että päätökset tuntuvat. Moni suomalainen miettii nyt ostovoimaansa, työtään ja tulevaisuutta. Pitkään jatkunut vaimea talouskasvu on vaikuttanut suomalaisiin ja yhteiskuntaamme. Tavallisten suomalaisten vuoksi velkaantumista ei voi kuitenkaan päästää hallitsemattomaksi. Velka on pois tulevien vuosien palveluista, puolustuksesta, koulutuksesta ja kasvun mahdollisuuksista. Tiukka talouspolitiikka ei ole kovuutta ihmisiä kohtaan. Se on kovuutta velkaantumista, tehottomuutta ja vastuunpakoilua kohtaan.

Kunnioitettu puhemies! Suomen ongelma ei ole vain alijäämä. Suomen ongelma on aiempien vuosien liian heikko kasvu, liialliset menot, ikääntyvä väestö, kasvavat velanhallintakustannukset ja pysyvästi muuttunut geopoliittinen tilanne. Puolustuksesta ei tässä ajassa voi tinkiä. Suomen on huolehdittava uskottavasta puolustuksesta ja Nato-velvoitteista. Muun julkisen talouden on oltava tällöin joustava. Me emme voi investoida puolustukseemme pelkästään velaksi.

Pelkkä säästäminenäkään ei auta Suomea. Kasvu on keskeinen elementti, millä pystymme nostamaan itsemme takaisin pinnalle. Hallituksen tekemät kasvua tukevat toimet näkyvät jo nyt. Ensimmäisen vuosineljänneksen ennakkotiedot kansantaloutemme kasvusta ovat hyvä osoitus siitä, että on mahdollisuus saada samaan aikaan kasvua mutta tehdä kuitenkin näitä hankalia toimenpiteitä. Talouskasvu helpottaa myös kotitalouksien tilannetta.

Kunnioitettu puhemies! EU:n finanssipoliittisesta kehikosta voi puhua monella tavalla. Meidän ei pidä hoitaa taloutta kuntoon siksi, että meitä käsketään, vaan siksi, että se on suomalaisten etu. Uskottava valtio ei voi jatkuvasti luoda pysyviä menoja pysyvällä velalla. Emme voi antaa lupausta hyvinvointivaltiosta sillä oletuksella, että joku muu maksaa laskun myöhemmin. Vastuullinen maa toimii ajoissa. Ongelmia ei pidä selittää pois, eikä säästöjä pidä leimata mahdottomiksi.

Me emme tee ja luo tiukkaa talouspolitiikkaa siksi, että se olisi helppoa. Me puolustamme sitä siksi, että holtiton velkapolitiikka tulisi Suomelle paljon kalliimmaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

14.23 **Riitta Kaarisalo sd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kolme vuotta sitten pääministeri Orpon johdolla hallitus asetti itselleen kaksi keskeistä tavoitetta: Vakautatte julkisen talouden velkasuhteen vaalikauden loppuun mennessä ja käännette sen laskuun. Lupasitte, että kautenne aikana suomalaisiin yrityksiin syntyy satatuhatta uutta työpaikkaa. Niiden piti vahvistaa julkista taloutta kahdella miljardilla, mutta nyt olemme saman verran pakkasella. Tämä on hallituksen työllisyyspolitiikan täydellinen haaksirikko, josta suomalaiset nyt kärsivät.

Hallitus on hokenut, että on pakko leikata ja kun oikein kovasti leikataan ja poljetaan työntekijöiden oikeuksia, kasvu käynnistyy ja työpaikkoja syntyy. Kun muualla suhdanteen ollessa sama talous on kasvanut hyvän tovin, OECD:n mukaan Suomen kasvu oli viime vuonna kehittyneiden maiden heikoin. Eurostatin mukaan työttömyys on Euroopan korkein, velkaannumme eniten ja vauhti vain kiihtyy. Kasvuun pääsemme nyt viimeisenä kiinni. Nyt olemme tilanteessa, jossa joudumme käsittelemään hallituksen selontekoa eduskunnalle Suomen joutumisesta EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn. VM:n tuoreiden lukujen mukaan 90 prosentin velka-aste rikotaan tänä vuonna ja vuosikymmenen loppuun mennessä se kipuaa lähemmäs sataa prosenttia. Tosiasia on, että Orpon hallitus teh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

tailee nyt Suomen historian velkaennätyksiä ja valtiovarainministeri Purra on todennut, ettei talouden tavoitteita saavuteta.

Arvoisa puhemies! Suomi on sitoutunut noudattamaan EU:n finanssipoliittisia sääntöjä. Julkisessa keskustelussa huomio on kiinnittynyt eduskuntaryhmien välisen parlamentaarisen työn tuloksena hyväksytyyn "velkajarruun". Olennaisempaa on, että tällä hetkellä EU-säännöt edellyttävät tulevana vuosina suurempaa julkisen talouden sopeutusta kuin mitä kansallinen finanssipoliittinen laki velvoittaisi.

SDP on kritisoinut perustellusti hallituksen päätöstä alentaa jo ennestään pohjoismaisittain kilpailukykyisen yleisen yhteisöveron alentamista. Sen vaikutukset ovat lyhyellä aikavälillä olemattomat ja pidemmälläkin heikot. Viime päivinä valtiovarainministeriö on tarkentanut laskelmiaan, ja sen sijaan, että veroale rahoittaisi itse itsensä, se tulee julkiselle taloudelle vielä arvioituakin kalliimmaksi. Kasvun sijasta se lyö vuosittaisen lähes miljardin euron loven valtion kassaan. Pääministeri Orpo, tilanteessa, jossa Suomi on jo joutunut talouden tarkkailuluokalle ja meille on asetettu tiukka nettomenojen kasvu-ura, päätös yhteisöveron alennuksesta ja sen ajoittamisesta ensi vuodelle on vastuuton.

Valtiovarainministeri Purra, te tiedätte kyllä, mitä tämä toimi tarkoittaa käytännössä, ja kerrotaan se nyt muillekin. Ministeriönne arvion mukaan Suomi noudattaa nettomenopolkua vielä tänä vuonna puolustuspoikkeuslausekkeen turvin. Mutta ensi vuonna, alennuksen tultua voimaan, putoamme siltä dramaattisella tavalla. Suomeksi sanottuna: Suomessa on tehtävä poikkeuksellisen raju sopeutus jo vuonna 28. Eli tietoisien laiminlyöntinne takia uusi hallitus joutuu ensimmäisessä budjetissaan, ensi töikseen, päättämään jopa 2,7 miljardin lisäsopeutuksesta.

Arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, kyllä, näin synkkä on huomenlahja, jonka te olette jättämässä jälkeenne.

Arvoisa puhemies! Keväällä eduskunnassa päästiin parlamentaariseen sopuun — vastemmistoliittoa lukuun ottamatta — vahvistaa julkista taloutta vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. On aivan kohtuullista odottaa, että puolueet pitävät yhteisistä linjauksista kiinni. Mutta, hyvä hallitus, eihän se nyt voi olla niin, että samaan aikaan, kun te suureen ääneen vaaditte oppositiolta sopeutustoimia ja leikkauslistoja, itse viis veisaatte nettomenopolusta, parlamentaarisesta sovusta saati siitä hallitusvastuusta, jota kannatte.

Arvoisa puhemies! Tulevat vuodet eivät anna taloudessa paljon liikkumavaraa, mutta se ei tarkoita, etteikö politiikkaa voisi tehdä kestävämmiin ja jakaa sopeutuksen taakkaa maksumukky huomioiden. SDP on esittänyt joka vuosi perustellun ja reilumman vaihtoehdon, jossa velkaa otetaan vähemmän. Jokaiselle leikkaukselle, jota olemme vastustaneet, olemme esittäneet korvaavan keinon.

Arvoisa hallitus, teillä on vielä aikaa muuttaa Suomen suuntaa. Perukaa suunniteltu yhteisöveron alennus, korjatkaa listaamattomien yritysten osinkoverotus ja luopukaa yksityisen puolen Kela-korvauksien nostosta. Ne ovat kaikki, ministeri Purra, asiantuntijoiden esittämiä ratkaisuja. Nyt on viimeinen aika toimia, mikäli ette halua jäädä historiaan hallituksena, joka jättää jälkeensä katteettomien lupauksen ohella ennätysellisen velkataakan muiden maksettavaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

14.28 **Mika Lintilä kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti erittäin valitettavaa, että olemme tässä keskustelussa valtion alijäämästä. Tämä selonteko on vakava paperi.

Kyse on siis siitä, että Suomi on joutunut Euroopan unionissa liiallisen alijäämän menettelyyn, velkaantunut liikaa ja joutunut niin sanotulle tarkkailuluokalle. Jos hallitus olisi onnistunut hallitusohjelman mukaisesti talouspolitiikassaan, me emme olisi tässä tilanteessa. Tämän hallituksen piti vakauttaa velkasuhde — ei vakauttanut. Piti taittaa velkaantuminen — ei taittanut. Piti luoda edellytykset 100 000 uudelle työpaikalle — ei luonut. Piti painaa julkisen talouden alijäämä yhteen prosenttiin suhteessa bkt:hen — ei painanut. [Antti Lindtman: Neljä pinnaa!] Hallitus ei ole saavuttamassa ensimmäistäkään itse itselleen asettamasta keskeisestä taloustavoitteesta, ei ensimmäistäkään.

Arvoisa puhemies! Selonteko paljastaa hallituksen talouspolitiikan todellisen tilan. Valtioneuvosto itse myöntää, että vuoden 27 osalta on riski, että Suomi poikkeaa korjaavalta nettomenopolulta. Hallitus siis tietää, että ongelma on edessä, mutta mitä tekee hallitus? Se ei tee tarvittavia päätöksiä nyt, se ei korjaa kurssia, se ei kanna vastuuta nyt. Se sanoo seuraavansa tilannetta ja arvioivansa lisätoimia myöhemmin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Aika paksua!] Tämä ei ole johtamista, tämä on odottamista. Tämä ei ole vastuuntuntoa, tämä on vastuun siirtämistä. [Sari Sarkomaa: Onneksi valtiovarainministeri Saarikko toimi!]

Nyt hallitus on siirtämässä laskua vaalien yli seuraavan hallituksen pöydälle. Jos vuoden 27 poikkeama syntyy, se pitää paikata vuonna 28. Valtiovarainministeriön arvion mukaan tämä tarkoittaa noin 2,7 miljardin euron sopeutusta heti vaalien jälkeen — siis 2,7 miljardia euroa välittömästi vaalien jälkeen. Myös vuonna 29 ja sen jälkeen tarvitaan lisää sopeutusta, jotta kiihtyvä velanotto saadaan kuriin. Hallituksen julkisen talouden suunnitelmassa valtio ottaisi vuosina 27—30 yhteensä 64 miljardia euroa lisää velkaa. Se on valtava määrä. Hallitus ei siis jätä seuraajilleen vain yhtä vaikeaa budjettivuotta, se jättää pitkän, vaikean ja EU:n valvonnassa tapahtuvan korjausuran.

Arvoisa puhemies! Viime viikolla lähetekeskustelussa oli valtion velkakaton korottaminen. Kun hallitus pyytää eduskunnalta 65 miljardin euron lisävaltuutta velanottoon, sen pitäisi myös itse sitoutua siihen, ettei se pidä lisäsopeuttamisessa välivuotta vaalien vuoksi. Hallituspuolueet puhuvat velkajarrusta, mutta käytännössä ne ovat painaneet velkakaasua. Samaan aikaan, kun Suomi on liiallisen alijäämän menettelyssä, hallitus vie eteenpäin yleistä yhteisöveroalennusta, joka heikentää valtion verotuloja. Vanhojen voitollisten suuryritysten veroalea rahoitetaan velaksi, vaikka yhteisöveron taso ei ole Suomen investointien kynnyskysymys. Hallituksen tekemät pisteverot ovat päinvastoin merkittävästi haitanneet investointeja Suomeen. Se ei ole vastuullista taloudenpitoa, se on vaalipolitiikkaa veronmaksajien piikkiin.

Tietysti kaikilta puolueilta voi kysyä: Oletteko sitoutuneita siihen, että seuraava hallitus toimeenpanee velkajarrusopimuksen mukaiset päätökset, vai onko ovi avoinna myös velkajarruttomille? Oireilua tästä on nyt jo selkeästi nähtävissä. On täysin selvää, että seuraava hallitus joutuu sopeuttamaan voimakkaasti, mutta se on tehtävä ajoissa ja oikeudenmukaisesti — ei niin, että leikataan ihmisten peruspalveluista ja samaan aikaan jaetaan velkarahalla veroalea suuryrityksille.

Puhemies! Suomi tarvitsee suunnanmuutosta: työtä, turvaa, yrittämistä ja tulevaisuudenuskoa. Hallituksen on peruttava valtiontaloutta heikentävä yhteisöveroale ja ryhdyttävä lisätoimiin, ei vaalien jälkeen, vaan nyt. Muuten meillä on edessämme menetetty vuosi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Tämä hallitus on kolme vuotta syyttänyt edellistä hallitusta talouden tilasta [Perussuomalaisen ryhmästä: Syystäkin!] ja viimeisen vuoden se siirtää vastuuta tuleville hallituksille. Tämä hallitus tulee jäämään historiaan välikauden hallituksena. Suomea ei voi johtaa vaalikalenteri edellä, [Pia Sillanpää: Eikä tyhjällä paperilla!] Suomea pitää johtaa vastuu edellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mari Holopainen, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Nyt puheenvuoro on edustaja Mari Holopaisella, olkaa hyvä.

14.34 Mari Holopainen vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Selonteko vahvistaa sen, minkä olemme kaikki tienneet jo varsin pitkään: julkisen talouden tilanne ei korjaannu hallituksen päätöksillä. Hallituksen velkailava jatkaa seilaamistaan.

Alijäämä ja velkaantumisen ovat enemmänkin mittareita seurauksista kuin koko talouden kestävyysmitta. Olennaista on se, vahvistavatko päätökset talouden kestävä kasvua, työllisyyttä ja julkisen sektorin pitkän aikavälin rahoitus pohjaa.

Mistä hallituskauden talouspolitiikan epäonnistumiset johtuvat? Kyllä, osittain Hormuzinsalmesta, Venäjän aloittamasta sodasta, rakennusalan hiljenemisestä korkojen nousua ja suhdanteista, mutta tämä ei ole koko totuus.

Katset voi kääntää hetkeksi toiseen Pohjoismaahan Tanskaan. Tanskan valtiontalous on ollut viime vuosina poikkeuksellisen vahva. Maa on tehnyt selviä budjettilyijäämiä, ja velkasuhde on pysynyt kohtuullisen matalana. Taustalla ovat erityisesti vahva työllisyys sekä lääke- ja vientiteollisuuden kasvu. Mitä Tanska on tehnyt? Tanskassa on investoitu tutkimukseen. Se pystyy tekemään strategisia investointeja. Se panostaa koulutukseen.

Suomessakin kannattaa investoida koulutukseen ja tutkimukseen, uuden korkean lisäarvon elinkeinorakenteeseen. Näin on sovittu jo viime kaudella parlamentaarisesti, ja tästä sovusta tulee pitää kiinni, jos ja kun Suomi haluaa nousta ylös tästä suosta.

Mitä Orpon hallitus on tehnyt? Ensinnäkin romahduttanut suomalaisten luottamuksen ja ajanut politiikallaan ihmiset säästämään sukanvarteen. Toisekseen hallitus on perustellut lähes jokaisen leikkauksensa välttämättömyydellä. Heikoimmassa asemassa olevilta leikkaamista on kutsuttu vastuulliseksi.

Hallitus on toistuvasti väittänyt, ettei oppositio ole esittänyt vaihtoehtoja, vaikka ne on pääministerille henkilökohtaisesti toimitettu. — Pääministeri ei nyt enää ole paikalla, mutta ne on hänelle toimitettu. [Juho Eerola: Se on varmaan lukemassa niitä!]

Arvoisa puhemies! Onkin syytä kysyä hallitukselta: Jos hallituksen leikkauslinja oli välttämätön julkisen talouden pelastamiseksi, miksi Suomi on silti liiallisen alijäämän menettelyssä? Jos juuri näitä leikkauksia oli välttämätöntä tehdä velkasuhteen vakauttamiseksi, miksi se silti kipuaa kohti 100 prosentin rajaa?

Arvoisa puhemies! Tämä selonteko kertoo ennen kaikkea hallituksen talouspolitiikan epäonnistumisesta. Hallitus sanoi tekevänsä sopeutuksia kymmenen miljardin edestä. Selonteon perusteella hallituksen menoja pienentävien sopeutustoimien vaikutus on noin 3,7 miljardia euroa vuoden 2026 tasolla. Rahaa on riittänyt tehottomiin veroalennuksiin, ja lisää on tulossa. Veroalennuksia on kohdistettu fossiilisten polttoaineiden tukemiseen ja suurituloisimmille. Valtiovarainministeriön arvio tulevan yhteisöveroalennuksen itserahoittavuudesta on pudonnut noin 40 prosenttiin, kun vielä vuosi sitten arvio oli 60 prosent-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

tia. Hallitus lupasi 100 000 uutta työpaikkaa, tuli EU-maiden korkeimmat työttömyysluvut.

Samaan aikaan hallitus siirtää jo katsetta seuraavalle vaalikaudelle ja tuleviin sopeutus-tarpeisiin. Hallitus väittää korjaavansa taloutta, mutta todellisuudessa se siirtää laskua eteenpäin.

Tämä on selonteon ydin. Hallitus on leikannut, mutta se ei ole saanut taloutta kuntoon. Hallitus on heikentänyt perusturvaa, mutta se ei ole saanut työllisyyttä nousuun. Hallitus on kurittanut pienituloisia, opiskelijoita, työttömiä ja lapsiperheitä, mutta ei ole kääntänyt Suomen suuntaa. Talouspolitiikassa tarvitaan vaikuttavia, ei kurjistavia toimia.

Arvoisa puhemies! Vihreiden vaihtoehto ei ole velkaantumisen sivuuttaminen. Julkista taloutta on vahvistettava. Velkaantumista ei voi jättää seuraavien ongelmaksi. Mutta taloutta voidaan vahvistaa toisin. Me karsisimme ympäristölle haitallisia tukia sen sijaan, että lasku kasataan aina heikoimmassa asemassa olevien ihmisten päälle. Me palauttaisimme työttömyysturvan, toimeentulotuen ja asumistuen suojaosat ja loisisimme perustulomallin, jotta työn tekeminen olisi kannattavampaa. Me rakentaisimme kasvua koulutuksesta, tutkimuksesta, osaamisesta ja vihreästä siirtymästä, emme leikkaisi Suomen tulevaisuuden pohjaa alta. Me loisisimme edellytyksiä uudelle työlle ja yrittäjyydelle. Kiertotalous, vihreät investoinnit, luovat alat ja pienyrittäjyys ovat juuri sitä tulevaisuuden kasvua, jota Suomen pitäisi nyt rakentaa. Ja me torjuisimme köyhyyttä, koska se on sekä inhimillisesti oikein että taloudellisesti järkevää.

Suomen talous ei nouse vain leikkaamalla, vaan sillä, että tänne syntyy uutta työtä, uusia yrityksiä ja uusia ratkaisuja.

Arvoisa puhemies! Talous on väline. Sen tehtävä on turvata lasten mahdollisuudet, luonnon elinvoima ja tulevien sukupolvien oikeus parempaan tulevaisuuteen. Vihreät eivät hyväksy hallituksen tehotonta linjaa, jossa talouden korjaamisen nimissä tehdään päätöksiä, jotka siirtävät laskua eteenpäin ja lopulta tulevien sukupolvien maksettavaksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

14.39 **Hanna Sarkkinen vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on epäonnistunut talouspolitiikan tavoitteissaan. Hallitus lupasi parantaa suomalaisten elintasoja, nostaa työllisyyttä 100 000 työllisellä, pysäyttää velkasuhteen kasvun ja supistaa alijäämän. Todellisuus on kuitenkin toinen. Pienituloisuus, eriarvoisuus ja asunnottomuus ovat kasvaneet. Suomi on joutunut EU:n liiallisen alijäämän menettelyn lisäksi sosiaalisen kehityksen tarkkailuluokalle ennen kaikkea työttömyyden paisumisen takia. Suomen työttömyystilanne oli maaliskuussa EU:n ja OECD-maiden huonoin. Julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan vuonna 27 noin 4,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja velkasuhde ylittää pian 90 prosentin rajan.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaalilupaus kuului: "Nyt on aika lopettaa velaksi eläminen." Tällä lupauksella nykyinen hallitus on perustellut leikkauksia pienituloisilta ja sairailta suomalaisilta. Samaan aikaan hallitus on kuitenkin löytänyt lähes miljardin verran rahaa suuryrityksille. Velkaantuminen ei näytä olevan ongelma silloin, kun velkaa otetaan yhteisöveron alennukseen.

On erikoista, ettei hallituksen selonteossa edes mainita yhteisöveron alennusta, vaikka se heikentää verotuloja lähes miljardilla eurolla vuodessa. Selonteko ei anna kattavaa ku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

vaa hallituksen politiikan vaikutuksista julkiseen talouteen, vaan kertoo ideologisesti värittäneestä tarkastelusta. Vasemmistoliitto katsoo, että Orpon hallituksen päättämä tehoton ja talouspoliittisesti vastuuton yhteisöveron alennus on peruttava. Jos nykyinen hallitus ei sitä tee, niin seuraavan hallituksen on se tehtävä.

Arvoisa puhemies! Myös ideologisesti värittyneenä on kuvaus verotuksesta. Selonteossa todetaan että "julkisen talouden sopeutus häiritsee talouden kehitystä vähemmän, kun se toteutetaan hillitsemällä menojen kasvua." Kuitenkin jopa Euroopan komissio on todennut, että verotoimilla on pienempi negatiivinen kerroinvaikutus talouteen kuin menoleikkauksilla. Silloin kun verotoimet kohdistuvat suurituloisimpiin, niiden haitallinen vaikutus kysyntään jää vähäiseksi. Kun taas leikkaukset kohdistuvat pienituloisiin, ne haittaavat kysyntää paljon enemmän, koska pienituloiset kuluttavat lähes kaikki tulonsa. Ja juuri heikko yksityinen kulutuskysyntä on ollut yksi Suomen talouskasvun jarruista.

Arvoisa puhemies! On selvää, että Suomeen kohdistuu sopeutusvaimeita EU-sääntöjen vuoksi. Vasemmistoliitto katsoo, ettei kireiden EU-sääntöjen päälle pidä rakentaa vielä tiukempaa kansallista lisäsääntelyä vaan politiikkaa pitää tehdä ajassa. Muut puolueet ovat jo alustavasti sopineet ensi vaalikaudelle 8—11 miljardin euron sopeutuksista, vaikka komission viiteura ei ole vielä tiedossa.

EU-sääntöjen toimeenpano on kuitenkin käytännössä neuvotteluprosessi. Tälläkin vaalikaudella komission alkuperäinen 15 miljardin sopeutusvaime laski yhdeksään miljardiin. Samaan aikaan Orpon hallituksen verrannollinen netto-sopeutus on jäämässä valtiovarainministeriön tietojen perusteella noin neljään miljardiin euroon.

Myös tässä selonteossa hallitus pyrkii vaikuttamaan sääntöjen tulkintaan. Selonteossa hallitus vetoaa, että komission tulisi arvioidessaan Suomen toimia huomioida Lähi-idän kriisin seurauksena muuttunut taloustilanne ja kohoava inflaatio. Siksi on erikoista, että hallitus, joka itse on hakenut joustoa EU:n vaatimuksiin, haluaa nyt sitoa tulevan hallituksen käsiä mahdollisimman tiukkaan tulkintaan. Vielä erikoisempaa on, että muut puolueet ovat tähän suostuneet.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliiton mielestä hallituksilla täytyy olla mahdollisuus mittaamaan talouspolitiikka talouden, yhteiskunnan ja maapallon kantokyvyn mukaan. Suhdanteen tilanne, työllisyys, oikeudenmukainen siirtymä, ihmisten toimeentulo ja palveluiden kestävyys on voitava huomioida. Väärin toteutettu sopeutus voi tappaa talouskasvun ja näin jopa kasvattaa velkasuhdetta. Sovittu kansallinen lisäsääntely lisää tätä riskiä.

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen varjolla ei pidä tuhota hyvinvointivaltiota. Tiukkoihin EU-vaatimuksiin ei kaikissa tilanteissa välttämättä päästä ja myös EU-vaatimukset ja niiden tulkinnat voivat muuttua. Suomen pitää toimia aktiivisesti, jotta sääntöjen tulkintaan saadaan järkevää joustoa. Esimerkiksi puolustuspoikkeuslausekkeen jatkuminen on vallitsevassa geopolitiittisessä tilanteessa on todennäköistä. Suomen tulisi aktiivisesti esittää puolustuspoikkeuslausekkeen jatkoa ja muokkaamista.

Myös mikäli valtion ARA-takauksia uudelleen strukturoidaan ja lainojen tilastointikäytänteitä sen johdosta muutetaan, on sillä vaikutuksia EU:n edellyttämään velkasuhteen alentamistahtiin. Ratkaisua on haettava siksikin, ettei Suomen toimivaa sosiaalisen asuntotuotannon mallia ajeta alas tilastointikäytäntöjen vuoksi. Kiitän ministeri Multalaa asian esiin nostamisesta.

Arvoisa puhemies! Todettakoon selvästi, että julkista taloutta on sopeutettava. Vasemmistoliitto on valmis miljardiluokan sopeutuksiin, mutta sopeutusten pitää olla oikeudenmukaista ja taloudellisesti järkevää. Me tulemme esittämään vaihtoehdon, jossa painottu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

vat verosopeutukset, kuten miljönäärivero ja yhteisöveron korotus sekä ympäristöhaitallisten tukien karsiminen. Lisäksi esitämme puolustusmenojen kasvun hillintää laskemalla asevelvollisuuden epäsuorat kustannukset osaksi puolustusmenoja.

Vasemmistoliitto ei hyväksy politiikkaa, jossa hyvinvointivaltiota puretaan EU-vaatimusten varjolla samaan aikaan, kun suurituloisille ja suuryrityksille jaetaan uusia veroetuja. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia.— Ledamot Wickström, varsågod.

14.45 **Henrik Wickström r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Första gången på länge ser vi äntligen försiktiga ljusglimtar i Finlands ekonomi. Hushållen har försiktigt börjat konsumera igen och handelsstatistiken visar att efter fyra år av nedgång finns det tecken på en vändning uppåt. Det görs företagsaffärer, och nya beställningar av kryssningsfartyg och isbrytare stärker utsikterna för den finländska industrin. Det här är för det första mycket välkommet, och för det andra visar det att regeringens åtgärder, vilkas syfte har varit att skapa en god grund för tillväxt, går mot rätt håll. Samtidigt är vi här i dag för att debattera vårt lands ekonomiska budgetunderskott, som har vuxit sig alltför stort, och sedan januari har vi befunnit oss i EU:s underskottsförfarande.

Arvoisa puhemies! Hallitus on tehnyt useita vaikeita sopeuttamistoimia tällä hallituskaudella, mutta karu tosiasia on se, että tarvitsemme lisää sopeuttamistoimia myös tulevilla hallituskausilla. Tärkeää on kuitenkin muistaa se, että meidän täytyy samaan aikaan saada vauhtia talouskasvuun. Me ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä katsomme, että Suomi ei lähde nousuun pelkillä leikkauksilla. Mielestämme Suomi tarvitsee nyt ennen kaikkea selkeän ja tulevaisuuteen keskittyvän vision siitä, miten Suomi voi vahvistua osaamiseen, innovaatioihin ja kasvuun tehtävillä investoinneilla, jotka luovat työpaikkoja, vahvistavat kilpailukykyä ja turvaavat hyvinvoinnin myös pitkällä aikavälillä.

Arvoisa puhemies! Me ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä pidämme tätä selontekoa tärkeänä muistutuksena meille kaikille päättäjille siitä, että Suomen julkinen talous on kroonisesti alijäämäinen, emmekä voi jatkaa näin. Tällä hallituskaudella on tehty vaikeitakin sopeuttamistoimia, jotka ovat olleet välttämättömiä huomioiden julkisen talouden tilanne. Tosiasia on se, että rakenteellisia uudistuksia ja sopeuttamistoimia on jatkettava myös tulevilla hallituskaudella. Kuitenkin on todettava, että julkisen talouden tilanne on niin vakava, että repivä keskustelu ei edistä ratkaisun löytymistä, vaan me tarvitsisimme enemmän rohkeita avauksia ja ratkaisuja yli puoluerajojen. Hyvä on myös muistaa se tosiasia, että turhalla riitelyllä ja tahallisella väärinymmärryksellä ei saada kestäviä ratkaisuja aikaiseksi.

Ärade talman! Vi kan inte blunda för den geopolitiska turbulens som präglar vår omvärld. Det tål att konstateras att hela 2020-talet hittills har varit en omskakande tid. Rysslands anfallskrig mot Ukraina fortsätter nu på sitt fjärde år, de transatlantiska relationerna har blivit allt mer ansträngda, Israels och USA:s krig i Iran har spritt oro över världsmarknaden. I en globalt sammanlänkad ekonomi är det omöjligt att skydda sig till 100 procent för externa chocker. Men de skyhöga energipriserna, som varit en följd av krigen, är en viktig påminnelse för oss att hålla kursen och fortsätta satsa på grön omställning. En ambitiös energipolitik är också den enda lösningen som går hand i hand med klimatmålet. Därför är det

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

centralet att Finland håller fast vid sitt klimatmål och ska vara klimatneutralt inom tio år. Det här vill även våra företag. Det märks bland annat genom att projekt inom grön omställning i fjol inleddes till ett värde av 24 miljarder euro i Finland. Här finns med andra ord mycket att vinna.

Arvoisa puhemies! Nyt kun taloudessa näkyy myös myönteisiä merkkejä, on tärkeää, että Suomi panostaa laajaan ja monipuoliseen yritysraakenteeseen, jotta taloudellamme olisi leveät hartiat. Tällä hetkellä ulkomaanvientimme koostuu lähinnä raaka-aineista ja välituotteista. Saadaksemme enemmän irti ulkomaankaupasta ja viennistä meidän pitäisi Ruotsin tapaan laatia kansallinen kokonaisstrategia ulkomaankauppaa ja kilpailukykyä varten ja ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi Suomeen. Sen pitäisi sisältää selkeät tavoitteet ja aikataulu, johon mennessä tavoitteet on saavutettava. Toiseksi, meidän tulee jatkaa panostuksia tieteeseen, kehitykseen ja innovaatioihin, jotta saamme nostettua viennin jalostusarvoa, eli meidän pitäisi bulkkitarvinnan sijaan viedä ulkomaille korkeaan osaamiseen perustuvia tuotteita. Korkean jalostusarvon maat kilpailevat laadulla ja osaamisella, eivät alhaisilla hinnoilla tai matalilla palkoilla. Samalla suurempi osa tuloista jää maahan palkkojen, verotulojen ja voittojen muodossa. Kolmanneksi, meidän pitäisi panostaa enemmän palveluihin ja aineettomaan omaisuuteen, sillä ne eivät ole yhtä suhdanneherkkiä ja riippuvaisia toimitusketjuista.

Arvoisa puhemies! Velkajarrua koskeva keskustelu jatkuu, ja se tulee jatkumaan edelleenkin. RKP:lle on selvää, että Suomen tulevaisuutta ei voi rakentaa pelkästään sopeuttamistoimien varaan. Maamme tarvitsee uudistuksia, joita myös tämä hallitus on tehnyt, joilla työnteosta, työllistämisestä ja yrittäjyydestä tulee kannatettavaa ja jotka saa samalla antavat ihmisille toivoa paremmasta tulevaisuudesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

14.50 **Sari Tanus kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko kuvaa selkeästi sitä taloustilannetta, jossa Suomi on viime vuosina ollut. Julkisen talouden alijäämä ja velkaantuminen olivat kasvussa jo ennen viime vuosien kriisejä, mutta pandemia, Venäjän hyökkäyssota, korkojen nopea nousu, rakentamisen syvä kriisi, viennin vaikeudet sekä heikko kansainvälinen kysyntä ovat entisestään pahentaneet tilannetta. Nollakorkojen aika näyttää olevan takana, ja jokaisen velkaeuron korkomenot ovat pois tulevaisuuden mahdollisuuksista, pois koulutuksesta, pois sosiaali- ja terveyspalveluista, pois turvallisuudesta sekä välttämättömistä investoinneista. Julkisen talouden tasapainottaminen ei ole mielipidekysymys eikä ideologinen valinta vaan välttämättömyys. Emme voi rakentaa hyvinvointia velaksi lastemme ja lastenlastemme kustannuksella.

Arvoisa puhemies! Suomen julkinen talous on ajautunut tilanteeseen, jossa pitkään jatkuneen velkaantumisen seurauksena alijäämä ylittää EU:n rajat. Suomi on EU:n liiallisen alijäämän menettelyssä, mikä edellyttää uskottavia toimia velkaantumisen hillitsemiseksi ja alijäämän pienentämiseksi. Selonteon viesti on selvä: julkisen talouden suunta on käännettävä kestäväälle uralle, ja tämä edellyttää sekä sopeutustoimia että talouskasvua tukevia ratkaisuja. Hallitus on tehnyt merkittäviä päätöksiä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Julkista taloutta on sopeutettu useiden miljardien kokonaisuudella: menojen kasvua on hillitty, rakenteita uudistettu ja vaikeitakin päätöksiä tehty. Pelkillä leikkauksilla tilannetta ei korjata, vaan rinnalle tarvitaan kasvua ja rakenteellisia uudistuksia. Hallitus on vahvista-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

nut työnteon kannustimia, uudistanut työmarkkinoita ja parantanut yritysten toimintaedellytyksiä. Yritysten hallinnollista taakkaa on pyritty keventämään ja investointiympäristöä vahvistamaan. Lisäksi tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin on panostettu. Myös investoinnit infrastruktuuriin, liikenneverkkoihin, huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen ovat merkittäviä. Turvallinen ja vakaa toimintaympäristö on keskeinen edellytys talouskasvulle ja Suomen kilpailukyvyille.

Arvoisa puhemies! Voimme nyt todeta, että suunta on kääntymässä ja toimet alkavat näkyä talouden kehityksessä. Vaikka julkisessa keskustelussa ovat korostuneet talouden ongelmat, on tärkeää nähdä myös ne myönteiset signaalit ja valonpilkahdukset, joita taloudessa on havaittavissa. Bruttokansantuote on kääntymässä kasvuun, ja kasvun ennustetaan vahvistuvan tulevina vuosina. Kasvu on vielä maltillista, mutta suunta on oikea. Myös yksityinen kulutus elpyy, ja inflaation hidastuminen helpottaa kotitalouksien arkea. Hintojen nousun hidastuminen ja korkotason vakaantuminen lisäävät luottamusta tulevaisuuteen. Rakennusallalla tilanne on edelleen vaikea, mutta merkkejä suunnan kääntymisestä on nähtävissä. Investoinneissa alkaa näkyä piristymistä, ja teollisuuden näkymät ovat monin paikoin vahvistuneet. Erityisesti puolustusteollisuus, energiateknologia ja puhtaan siirtymän investoinnit tarjoavat uusia kasvun mahdollisuuksia. Myös vientiteollisuudessa on myönteisiä signaaleja. Suomalainen osaaminen kiinnostaa edelleen maailmalla. Metsäteollisuus, teknologiateollisuus ja meriteollisuus ovat esimerkkejä aloista, joilla Suomella on vahvaa kilpailukykyä myös tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraateille on tärkeää, että perheet pärjäävät, lapsilla ja nuorilla on turvallinen kasvuympäristö ja ikäihmiset saavat tarvitsemansa hoivan. Talouspolitiikan onnistumista ei mitata vain kasvuluvuilla, vaan myös sillä, kokevatko ihmiset yhteiskunnan turvalliseksi, oikeudenmukaiseksi ja toiveikkaaksi. Tämän eteen teemme työtä.

Selonteon keskeinen viesti on: Suomi on tällä hetkellä oikealla uralla liiallisen alijäämän korjaamisessa. Lähivuosiin liittyy edelleen riskejä, ja kehityksen jatkuminen edellyttää johdonmukaisia toimia. Tähän työhön meidän on yhdessä sitouduttava. Suomen mahdollisuudet ovat edelleen vahvat. Meillä on koulutettu väestö, korkea osaaminen, vahvat instituutiot ja kyky uudistua. Historiamme osoittaa, että vaikeistakin ajoista noustaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

14.55 **Harry Harkimo liik** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On oikeastaan sama asia, puhummeko sovitusta velkajarrusta vai puhummeko EU:n velkasääntöjen noudattamisesta, kuten tässä selonteossa. Tärkeintä on saada tämä velkaralli loppumaan, ja se on Suomen ja suomalaisten asia. Ei sitä velkajarru tee eikä EU — sen me teemme. Meidän se on tehtävä: Meidän on tehtävä pitkän tähtäimen suunnitelma siitä, missä Suomi haluaa olla 15 vuoden päästä. Meidän on tehtävä nyt ne päätökset, jotka Suomi tarvitsee, ja Suomi tarvitsee toimitusjohtajan.

Yrittäjä haluaa jättää yrityksensä seuraavalle sukupolvelle aina paremmassa kunnossa, ja siitä tässä on kyse. On häpeällistä jättää Suomi tässä kunnossa seuraaville sukupolville. Olen aivan varma siitä, että tällä nykyisellä ”soutaa ja huopaa” -mallilla neljän vuoden välein ei tule mitään muutosta parempaan. Puhutaan yleisestä sitoutumisesta julkisen talouden tervehdyttämiseen, mutta ei kerrota, miten se tehdään. On turha mennä Iranin ja mui-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

den kriisien taakse. Ne vaikuttavat myös muihin, mutta kaikki muut selviävät paremmin kuin me.

Pistää kysymään, miksi hallitus jätti hommansa kesken jo nyt. Seuraavan puolentoista vuoden aikana ei tule muuta kuin yli 20 miljardia euroa lisää syömävelkaa. Suomi tarvitsee aivan erilaista johtamista kuin nyt on nähty. Suomen pitää pitää puolensa. Suomen pitää vetää kunnolla kotiinpäin, kun se paikka on.

Arvoisa puhemies! Otetaan muutama esimerkki, kun olisi pitänyt vetää rohkeasti kotiinpäin:

Helsingin kaupunki on väkisin tilaamassa raitiovaunut Sveitsistä, vaikka olisi voinut valita aiemman valmistajan ja työllistää satoja Kainuussa. Nyt Kajaanin tehtaalta on päinvastoin 200 työntekijää saamassa potkut.

UPM-Kymmenelle maksetaan kymmenien miljoonien yritystuet vuodessa, vaikka pörs-siyhtiö tekee satojen miljoonien voitot vuodessa. Samoin varustamoja tuetaan kymmenillä miljoonilla, ja sitten ne myyvät alennuslippuja matkustajille, jotka rahtaavat halpaa, verotonta alkoholia Suomeen. Samat rahat pitäisi panostaa kotimaiseen kaivosteollisuuteen, kun nyt ruotsalaiset ja kanadalaiset kaivavat arvokkaat mineraalit maaperästämme ja tekevät satojen miljoonien eurojen voitot ja maksavat minimaaliset verot Suomeen.

Suomen talous pitää saada kestäväan kasvuun. Terve kasvu syntyy vain yrittäjistä ja yrityksistä, ja niitä pitää tukea kannustavilla veroratkaisuilla. Kasvu vaatii aivan uutta otetta ja asennetta niin poliittisilta päättäjiltä kuin yritysten johdolta ja omistajilta. Ongelmia meillä on riittävästi. Nyt tarvitaan tekijöitä ja ratkaisuja. Suomi tarvitsee uusia menestystarinoita. Suomelta puuttuvat niin aito omistajuus kuin toimitusjohtaja.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Meidän on saatava talous pysyvään kasvuun. On tehtävä valintoja ja keskitettävä voimavaroja esimerkiksi tekoälyyn, digitaalisuuteen ja kaivos- ja puolustusteollisuuteen. Olemme esittäneet laajan ohjelman talouskasvun puolesta, eli kyllä niitä keinoja on, kun ne vain otetaan käyttöön.

Eläkeyhtiöiden sijoituksia pitäisi merkittävästi enemmän sijoittaa kotimaisiin kasvuyrityksiin. Vain viidesosa eläkeyhtiöiden varoista on sijoitettu Suomeen. Se on aivan liian vähän. Kaksisataa miljardia euroa eläkevaroja on sijoitettu ulkomaille.

Suomen julkinen talous on velkakriisissä. Suomen julkisen talouden osuus bruttokansantuotteesta on 60 prosenttia, kun se esimerkiksi Ruotsissa on alle 50 prosenttia. Yritykset pitää saada kasvuun, investoimaan ja palkkaamaan lisää ihmisiä töihin paremmalla palkalla. Ihmisten pitää tulla toimeen paremmin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten vastauspuheenvuoro. — Pääministeri, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

15.00 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies, hyvät kollegat! Ensinnäkin aloitetaan taas siitä, miksi tätä kaikkea tehdään, miksi taloutta sopeutetaan, miksi se on niin tärkeää, että sitoudutaan Euroopan menokehukseen. Se on siksi, että vain sillä, että julkinen talous pidetään terveellä pohjalla, me pystytään takaamaan suomalainen hyvinvointi. Ainoastaan terveellä julkisella taloudella pystytään huolehtimaan heikommista ja pystytään pitämään yllä ne kaikkein tärkeimmät asiat yhteiskunnassa, kuten koulutus, perheiden palvelut, sosiaali- ja terveystaloudet, vanhusten palvelut — ei mitenkään muuten. Mutta se tarvitsee rinnalleen dynaamisen, menestyvän yksityisen talouden, ja näitä molempia hallitus on tehnyt ja tekee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

On väärin sanoa, että me oltaisiin lopetettu työ. Ei todellakaan. Kymmenen miljardin urakka, jota me teemme, on historiallista kokoluokkaa, ja me viemme sen maaliin. Me emme lopettaneet ensi vuodellekaan, vaan seuraavassa budjetissa on miljardin luokassa lisää sopeutustoimia, jotka ovat välttämättömiä.

Se, että lähes kaikki puolueet ovat sitoutuneet velkajarruun, tarkoittaa sitä, että työ tulee jatkumaan ensi kaudella. Mielestäni sen keskustelun aika, mitä ensi kaudella tehdään, on nyt tästä eteenpäin syksyn aikana, vaalien alla, jolloin puolueet tulevat esittelemään omia vaihtoehtojaan. Nyt puhutaan vielä tästä kaudesta, siitä, missä nyt ollaan, ja siihen jään edelleenkin kaipaamaan SDP:n vaihtoehtoa. Vasemmistoliitolla selkeä vaihtoehto näyttää olevan, mutta SDP:n vaihtoehto huutaa poissaolollaan.

Täällä olen parin vuoden ajan kuunnellut sitä, että hallituksen talouspolitiikka on syynä siihen, että Suomen talous ei kasva. Siihen ei siis ole vaikuttanut kansainvälinen tilanne, sodat, eivätkä siihen kuulemma ole vaikuttaneet edellisen hallituksen teot. Eikö siinä ole kääntäen, että nyt kun talous on kääntynyt kasvuun, niin silloin se on hallituksen talouspolitiikan ansiota? Kerran näillä ulkoisilla tekijöillä ei ole merkitystä meidän talouslukuihin, eikä edellisen hallituksen perinnöllä, niin se on silloin hallituksen ansiota. Olen tyytyväinen tästä huomiosta. [Naurua oikealta]

Ja kuulkaa, kun se talous nyt kasvaa, ja sanon tämän ennen kaikkea suomalaisille, koska oppositio ei sitä kuitenkaan usko: toivoa on. Olen puhunut siitä täällä kolme vuotta, että kun me teemme oikeita asioita kilpailukyvyyn parantamiseksi, työmarkkinoiden uudistamiseksi, työn verotuksen keventämiseksi, luvituksen nopeuttamiseksi, byrokratian purkamiseksi, tutkimukseen ja innovaatioihin panostamiseksi, niin tämä kääntyy. Ja kun minä olen kulkenut eri puolilla Suomea siellä teidän vaalipiireissänne, niin siellä on positiivinen tunnelma ollut jo pitkään. Yrittäjät ovat sanoneet, että nyt investoidaan, tämä on kääntymässä parempaan. Täällä on vähän naureskeltukin sille. Siinä käy vähän niin kuin Lintilälle Sipilän hallituksen aikana, joka näki, että talous kasvaa. Haluaisin kuulla ennusteen nyt tällä hetkellä, mutta puheenvuorosta se ei kyllä kuulunut.

Teollisuustuotanto on vuoden 2008 tason ylittänyt ensimmäisen kerran. Kuluttajat ovat lähteneet liikkeelle. Se näkyy pankkien luottokorttitiedoista, maksukorttitiedoista. Työllisyys: Pitkäaikaistyöttömyys taittuu nyt. Ollaan iloisia siitä. Se on mahtava uutinen, että kesän aikana odotetaan, että käänne tapahtuu jopa pitkäaikaistyöttömien määrässä. Tämä antaa toivoa. [Aki Lindén: Jo oli aikakin!] — Nimenomaan, jo oli aikakin. — Ja voi, kun se käänne olisi tullut nopeammin, mutta kun tosiasia on se, että se on johtunut ennen kaikkea ulkoisista tekijöistä, siitä, että meidän toimintaympäristö on ollut niin epävakaa, yhdistettynä siihen, että ne meidän hallituksen tekemät uudistukset alkavat puremaan pikkuhiljaa. Mutta nyt se alkaa näkymään, ja minä iloitsen siitä. Minä iloitsen jokaisesta isästä ja äidistä, joka pääsee töihin, jokaisesta nuoresta, joka saa ensimmäisen työpaikan — toivottavasti mahdollisimman moni saa kesätyöpaikan — yrittäjästä, joka näkee, että nyt taas menevät kaupaksi minun palveluni ja tuotteeni. Tätä meidän pitää tukea. Jos te kaikki olette sitä mieltä ja olemme sitä mieltä, niin puhutaan tästä. Puhutaan yhdessä Suomi kasvuun.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat pyytää minuutin vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

15.04 **Ville Valkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhteiset, jaetut tavoitteet velkaantumisen taittamisesta ovat erinomainen, historiallinen asia, mutta on selvää, että keinoista meillä on suuret erimielisyydet tässä salissa. Kokoomus lähtee siitä, että meidän pitää tulevaisuudessakin uskaltaa pienentää toissijaisia menoja.

Mutta kun katsotaan pääoppositiopuolue SDP:n vaihtoehtoa, niin alkaa veronmaksajaa hirvittämään. Teidän vaihtoehtobudjeteistanne löytyy muun muassa se, että yrittäjien osinkoveroa pitää kiristää, perintö- ja lahjaveroa pitää kiristää, rahoitustoiminnan verotusta pitää kiristää, työkoneiden verotusta pitää kiristää, metsätalouden verotusta pitää kiristää, ja kaiken huippuna on suomalaisille maastapoistumisvero rajalla. Sitten kun teidän kenttäväeltänne kysyttiin, niin ympäristöveroja pitää kiristää, liikenneverotusta pitää kiristää, arvonlisäveroja pitää kiristää ja työn verotusta pitää kiristää. Sen jälkeen tulee menotarkastelua. Kyllä tällä loppuisi kaikki liike Suomesta, jos nämä listat laitetaan toimeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

15.06 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, kunnioitettu puhemies! ”Puhutaan yhdessä Suomi kasvuun” — se oli innostava viesti. Alkuvuoden kansantalouden kasvuluvut ovat olleet todella hyviä, 0,9 ensimmäisellä neljänneksellä, ja kasvu lähti oikeastaan viime vuoden viimeisellä neljänneksellä käyntiin. Vaihtotase on kasvanut huomattavasti, vientiluvut ovat hyviä, teollisuus saa uusia tilauksia, teollisuustuotanto on ennätyslukemissa vuoden 2008 jälkeen, teollisuuden liikevaihdot kasvavat.

Kulutus ja kauppa ja palvelut vetävät tosi hyvin. Tällä hetkellä kaupan liikevaihto kasvaa sekä palveluitten liikevaihdot totta kai siinä samalla myöskin.

Investointeja tehdään, ja tulevaa kasvua on myöskin tulossa. Edullinen vähäpäästöinen sähkö houkuttaa ulkomaisia investointeja.

Osaamistiedot ovat hyviä. Meillä valmistuu yliopistoista hyvin väkeä, ja hankeputki näitten investointien osalta on todella hyvä.

Laaja-alaista kasvua tuotannon, viennin, teollisuuden, kaupan, palveluitten, investointien ja matkailun osalta — hyvä tästä tulee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Nyt positiivista viestiä!]

15.07 **Riitta Kaarisalo sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pääministeri Orpo, te olette koko kautenne perustellut tätä Suomen onnetonta tilaa pelkästään edellisen hallituksen toimilla, maailmanpoliittisella tilanteella ja heikolla suhdanteella. Te olette jotenkin täysin sokea sille tosiasialle, että te olette omalla toiminnallanne myös vaikuttanut hyvin merkittävästi paitsi romuttamalla tätä yleistä luottamusta myös sitten heikentämällä merkittäväällä tavalla tätä yksityistä kulutuskysyntää, mikä on aivan keskeinen kasvun tekijä. Kyllä tässä hienoinen ristiriita on myös suhteessa siihen, että jos mikään tästä kurjuudesta ei ole ollut teidän syytänne tai teidän vastuullanne, niin nyt sitten kaikki nämä positiiviset merkit olisivat nimenomaan teidän ansiotanne.

Pääasia on se, että nyt vihdoin ja viimein tämä suunta olisi tiettyssä mielessä helpottamassa, mutta on hyvin vaikea ymmärtää, miksi te perustelette kasvutoimina sellaisia verotarkaisuja, jotka nimenomaan asiantuntijoiden näkökulmasta eivät kasvua tuo. [Juho Eerola: Väärin sammutettu!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

15.08 **Mika Lintilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai kaikkien tulee olla erittäin tyytyväisiä siitä, että talous kääntyy kasvuun. Se on ihan selkeä asia, eikä sitä tule kenenkään epäillä, etteikö siitä oltaisi tyytyväisiä.

Pääministeri kysyi, mitä veikkaan. Veikkaan, että mennään yli yhden, mutta valitettavasti en näe pitkässä janassa sitä erittäin voimakasta kasvua, mitä me tarvittaisiin — varmaan yli kahden prosentin kasvua.

Kyllähän tästä selonteosta alijäämämenettelystä ja sen toimista vähän jäi sellainen tunnelma tilannekuvauksesta ja -raportista, mitä on tapahtunut, eli selkeätä tiekarttaa siitä, millä tämä alijäämä hoidetaan, tässä ei tullut. Olen kyllä huolestunut nyt tästä vuoden päätöksestä, joka on ennen seuraavia vaaleja. Jos ja valitettavasti kun tällä hetkellä näyttää sille, että meille tulee se 2,7 miljardia välittömästi vaalien jälkeen, niin kuinka se valmistautuminen siihen — keitä siellä sitten onkaan — voidaan tehdä? [Puhemies koputtaa] Tätä olisi varmaan hyvä ja syytä pohtia hallituksen ja ehkä [Puhemies koputtaa] jopa oppositiopuolueitten yhdessäkin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mari Holopainen, olkaa hyvä.

15.09 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omassa puheenvuorossani kylläkin nostin esiin, että nämä talouspolitiikan epäonnistumiset eivät johdu ainoastaan hallituksesta, vaan myös Hormuzinsalmesta ja Venäjän aloittamasta sodasta ja niin edespäin. Mutta sitten kun täällä on kuultu näitä myönteisiä signaaleja talouden kehityksestä, niin ne ovatkin ainoastaan hallituksen ansiosta hallituspuolueiden näkökulmasta. Näin on kuultu täällä istuntosalissa. Tässä on melkoinen ristiriita.

Ei tämä ole pelkästään viestinnällinen kysymys, vaan tämä hämärtää sen talouspolitiikan toimivuuden ja arvioinnin, kun hallitus ei pysty myöntämään eikä arvioimaan, mitkä päätökset toimivat ja mitkä eivät. Tämä on oikeasti vakava paikka. Jos vain sohlataan ja sitten selitellään ja valitaan sieltä mieleiset selitykset, niin ei Suomella ole toimivia keinoja käytössä parhaalla mahdollisella tavalla. Meidän täytyy tiedostaa, että tuottavuuden kasvu on ollut todella heikkoa jo pitkään, ja on aivan keskeistä investoida [Puhemies koputtaa] koulutukseen, tutkimukseen ja esimerkiksi korkeakoulutusasteen nostamiseen ilman, [Puhemies koputtaa] että korkeakoulutuksesta tehdään maksullista Suomessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

15.11 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että taloudesta näkyy myönteisiä merkkejä, ja sopii toivoa, että kehitys jatkuu ja heijastuu myös työttömyyslukuihin ja julkiseen talouteen ja ennen kaikkea pienituloisten suomalaisten arkeen.

Arvoisa puhemies! Suomalaiset eivät sulata sitä, että samaan aikaan, kun pienituloisilta ja julkisista sosiaali- ja terveystalouksista leikataan, annetaan miljardiluokan yhteisöverole. Ihmiset eivät ymmärrä, miten siihen nyt yhtäkkiä sitten löytyykin rahaa, kun rahan piti olla loppu. Jos yhteisöveroa ei annettaisi, Suomi ei varmaankaan poikkeaisi korjaavalta nettomenopolulta vuonna 2027, ja sen voi ehkä noista luvuista päätellä. Mutta, pääministeri Orpo, haluan kysyä teiltä: eikö tässä tilanteessa olisi aika luopua yhteisöveron alennuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

sesta? Pidän erikoisena, että sitä kritisoidaan hyvin voimakkaasti niin täällä salissa kuin myös julkisuudessa ja asiantuntijoiden taholta, mutta silti siitä pidetään kiinni. Edes tässä salissa hallituksen kansanedustajat eivät sitä puolusta, [Puhemies koputtaa] vaan asian ympärillä vallitsee ikään kuin hiljaisuus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

15.12 **Henrik Wickström r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Ensinnäkin tämä selonteko osoittaa sen, kuinka tärkeää oli se, että me saatiin velkajarrusopu laajasti, parlamentaarisesti tähän maahan. Se ei ollut vain sen takia, että se on osoitus kaikille siitä, että tulevallakin kaudella täytyy edistää hyvin tiukkaa talouspolitiikkaa, mutta myöskin, mitä tulee vaikka meidän luottoluokitukseen, on aivan välttämätöntä saada viesti sieltä, että me laajasti, parlamentaarisesti ollaan otettu vakavissamme tämä taloustilanne.

Mutta pakko on sanoa myöskin se, että selkeästi on nyt nähtävissä positiivista viritystä liittyen talouteemme. Kävin itse esimerkiksi viimeksi eilen Hangon satamassa, ja siellä tuli hyvin vahvasti esiin se, miten tilaukset ovat lähteneet kasvuun, ja on ollut hienoa myöskin nähdä se, että EU-maista meillä on ollut vahvinta kasvua.

Mitä tulee tähän yhteisöveroon, niin pakko tässä on sen verran vastata edelliseen puheenvuoroon, että se tehtiin tilanteessa, jossa oli orastava kauppasota viime vuonna. Eli tämä on hyvä osoitus siitä, millä tavalla tämä maailmanpolitiikka on myöskin johtanut siihen, että on jouduttu tekemään päätöksiä, millä on haluttu huolehtia siitä, että kasvua saadaan, mutta aina ei ole ollut [Puhemies koputtaa] se yksinkertaisinkaan tilanne, joten tämä maailmanpolitiikka on vahvasti vaikuttanut myöskin [Puhemies koputtaa] siihen päätökseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

15.13 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset ministereille hyvistä puheenvuoroista. Niin kuin tuossa aiemmin puheessa sanoin, meille on erittäin tärkeätä, että meillä Suomessa perheet pärjäävät ja lapsilla ja nuorilla on turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö, ja toisaalta, että ikäihmiset saavat oikea-aikaisesti sen hoidon ja hoidon, mitä he tarvitsevat. On tärkeätä, että heikoimmista pidetään huolta, samaten kuin että myös yritykset pärjäävät ja niille luodaan kasvuedellytyksiä. Tätä ajatellen on selvää, että julkisen talouden tasapainottaminen on todella välttämättömyys. Se ei ole vain mielipidekysymys.

Kun me katsotaan meidän taloustilannetta, niin entistä suurempi osa meidän euroista kuuluu korkoihin. Julkisen velan korot ovat valtavat, ja ne kasvavat edelleenkin. Olisinkin kysynyt ministeriltä, pyytänyt vielä avaamaan tätä korkotilannetta: kuinka suuri osuus meidän rahoistamme tällä hetkellä menee korkoihin, ja miten se on jatkossa, koska nämä korkoeurot ovat kaikki poissa tärkeistä palveluista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

15.14 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ajattelin käyttää aika inhorealitisen puheenvuoron tässä, mutta ennen sitä spekuloin itsekin: Spekuloidalla ja luomalla visioita ja tekemällä laskennallisia arvioita meillä on kaikilla valoisa tulevaisuus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

edessä. Viiden seuraavan vuoden aikana kahden prosentin kasvu ja siitä 40 prosentin bruttoveroaste hoitaisi koko tämän kymmenen miljardin vajeen tällä tavalla pois.

Mutta jos joku täällä väittää, että valtion 92 miljardin budjetista voi pelkästään menoja leikkaamalla ihan momentti- ja lukutasolla poistaa kymmenen miljardia euroa, niin uskaltaa väittää, että siellä kolmasosa valtion budjetista on sellaisia, joita ei edes niin kuin juridisesti voi leikata, kuten korkomenoja, kuten EU:n jäsenmaksuja, kuten 11 miljardin eläkemenoja, kuten seitsemän miljardin puolustusmenoja. Meille jää sinne noin 60 miljardia, jotka ovat jossain määrin harkinnanvaraisia, ja otapa siitä kymmenen miljardia pois, niin eduskunnastakin lähtisi joka kuudes kansanedustaja kävelemään, ja myös muusta henkilökunnasta. Eli ollaan realistisia. [Puhemies koputtaa] Pelkillä valtion menojen leikkauksilla tätä ei voida hoitaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.16 Hannu Hoskonen kesä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt pitää vihdoin Suomessa havahtua siihen tosiasiaan. Pääministeri sanoi aivan oikein, että kasvu on alkanut, mutta mikä siellä on takana, että me ollaan siellä syvässä suossa edelleen? Iso totuus on se, että tällä hetkellä lähes 60 prosenttia meidän bkt:stä menee julkisiin menoihin. Se on aivan valtavan liian paljon. Meidän on purettava valtionhallinnon byrokratian valtava määrä. Lupien saanti erilaisille yrityksille ja hankkeisiin on kiven alla. Eihän se näin voi olla, että se verovirta, mikä tulisi valtioon ja kuntiin päin ja kauppoihin asiakkaiden kautta, on kokonaan estetty tällä valtavalla byrokratialla. Moni yrittäjä sanoo tänä päivänä, että ei kannata enää lähteä tappelemaan, kun on keski-ikä ylittänyt, kun voi kestää esimerkiksi turvesuon luvan hankkiminen 16 vuotta. Ei siinä nelikymppinen mies enää lähde yrittämään, kun siinä kuule kerkeää eläkeikä tai kuolema tulla vastaan ennen. Arvoisa pääministeri, jos me halutaan tämä maa kuntoon, niin meidän on purettava byrokratiaa ja tällaisia valtavia virastoja ei pidä enää lisätä. Niistä pitää puolet heittää pois ja antaa yrittäjille ja ihmisille mahdollisuus tehdä töitä. Siitä se lähtee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

15.17 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liiallinen alijäämä, talouden velkataakka — sen lisäksi meillä Suomessa kertyy pahoinvointia, joka jättää kauaskantoiset jäljet. Suomi on yhä EU:n korkeimman työttömyyden maa, ja pitkäaikaistyöttömyyden määrä lähentelee 1990-luvun laman aikaa.

Samaan aikaan kuntien mahdollisuus hoitaa työttömyyttä on heikennyt. TE-uudistuksen lisälasku kunnille on ylittänyt valtion tarjoaman kompensaaation 300—400 miljoonalla. Työttömyyden kasvavat sakkomaksut syövät resursseja työllisyystoimista tällä hetkellä, kuten työllisyyskoulutuksista ja palkkatuesta. TEMin mukaan maksettu palkkatuki on tippunut lähes puoleen vuodesta 23 vuoteen 25 verrattuna, ja samaan aikaan meillä on kuitenkin työttömyys kasvanut ja niitä toimia olisi tarvittu entistä kipeämmin. Kuntien mahdollisuuksia työllisyystoimiin pitäisi nyt vahvistaa, ja ehdotankin teille, että palkkatuetun työn pitäisi katkaista nämä sakkomaksut, kuten aikaisemmin. [Puhemies koputtaa] Tähän tarvitaan muutos, ja ylipäätään tällaisessa suhdanteessa näitä sakkomaksuja [Puhemies koputtaa] pitäisi keventää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

15.18 **Jessi Jokelainen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosiaan merkille pantavaa, että hallitus esittää yhteisöveron alentamista liki miljardilla eurolla, mutta tuota seikkaa ei mainita tässä selonteossa lainkaan, kuten ei myöskään täältä oikeasta siivestä kuulu juuri puolustavia puheenvuoroja.

Hallituspuolueet kokoomus ja perussuomalaiset ovat kolme vuotta sitten päässeet käyttämään tämän maan ylintä valtaa nimenomaan vetoamalla huoleen valtionvelan määrästä, ja nyt tuota velkaa ollaankin valmiita kasvattamaan tietoisesti heikentämällä tulopuolta. Meillä ei ole toistaiseksi minkäänlaista pitävää näyttöä siitä, että heikossa markkinassa yhteisöveron alennuksella rahoitettaisiin investointeja ja täten itserahoittavuus toteutuisi. VM:n uuden arvion mukaan itserahoittavuusaste olisi parhaimmillaankin 46 prosenttia, mikä tekee tästä esityksestä tässä taloustilanteessa aivan järjettömän.

Meillä on valtava määrä tutkimustietoa siitä, että kaikista varakkaimpien ihmisten rahoittaminen ei niin sanotusti valu alaspäin vaan kasvuvaikutukset jäävät heikoiksi. Sen sijaan pieni- ja keskituloisten kulutus näkyy suoraan talouskasvussa, mutta tuonkin potentiaalini olette leikanneet jättimäisillä sosiaaliturvaleikkauksilla ja Euroopan kehoimmalla työllisyyspolitiikalla. Hallitus siis siirtelee rahaa köyhiltä rikkaiden taskuihin ja väittää tätä vastuulliseksi talouspolitiikaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

15.19 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä se suuri uutinen tässä keskustelussa taitaa olla se, että nyt sitten hallitus itse ensimmäisenä rikkoo yhteisiä sääntöjä tästä velkaantumisen jarruttamisesta. Nimittäin täällä valtiovarainministeriön oma arvio on, että hallitus jättää seuraavalle hallitukselle perintönä 2,7 miljardin sopeutustarpeen heti vuodelle 28. Eli siis sama hallitus, joka saarnaa muille, on itse kasvattamassa nyt tätä velkavuorta ja jättämässä sen sitten ikävänä perintönä tuleville hallituksille.

Puhemies! Samaan aikaan te olette nyt pahentaneet tätä tilannetta tällä mainitulla yhteisöveron kevennyksellä. Nythän valtiovarainministeriön omassa lakiesityksessäänkin jo todetaan, että tämän yhteisöveron kevennyksen aiemmin arvioidut myönteiset vaikutukset ovat huomattavasti pienempiä ja epävarmoja, joten nyt olisi varmasti aika tämä peruuttaa.

Arvoisa hallitus, te olette ihan valtavasti käyttäneet energiaa opposition ja SDP:n haukkumiseen. Käyttäkää edes puolet siitä tämän velkaantumisen taittamiseen, niin ehkä meillä olisi parempi tilanne.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

15.21 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Sosiaalidemokraattien keinoja sopeuttaa julkista taloutta on odotettu. Puheenjohtaja Lindtman piti eilen puoluekokouksessa linjapuheen, ja siinä hän kertoi, mistä demarit leikkaisivat: kuulemma epäluottamuksesta ja vastakkainasettelusta. [Naurua] Tämä on tietysti hienoa retoriikkaa, mutta asiallisesti ottaen täyttää höpöhöpöpuhetta. Minäpä kysyn edustaja Lindtmanilta, kuinka uskottavaa olisi, jos kokoomus esimerkiksi kertoisi, että se leikkaisi sosialismista, haihattelusta, unelmahötöstä, linjattomuudesta, vaalitavoitteiden piilottamisesta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

ta ja vastaavista. Eihän tuo Lindtmanin linjapuhe vastannut odotuksiin tosiasiaissa lainkaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Riipi, olkaa hyvä.

15.22 **Mika Riipi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On jotenkin kuvaavaa, että hallitus nyt tuo tämän selonteon liiallisesta alijäämästä koulujen päättäjaisviikolla. Se hän on todistuksenantoaika, ja kyllähän tämä nyt näyttää vähän niin kuin todistukselta kolmen vuoden talouspolitiikasta. Nyt kun keskustelua kuuntelee, niin tämä kuulostaa siltä, että hallitus nyt vähän koittaa, kun kasvua on onneksi liikkeellä, ruveta sitä armovitosta, kun se nelonen olisi kyllä se oikea arvosana.

Hyvä esimerkki tästä poukkoilevasta talouspolitiikasta on nyt tämä kaivosvero. Tänä vuonna saimme kuulla Sodankylässä, että Boliden laittaa kahden miljardin euron investoinnit jäihin tämän kaivosveropäätöksen vuoksi ja 2034 satoja, satoja ihmisiä jää työttömäksi. Eikö nyt olisi kuitenkin vielä aika tämä vuosi tehdä töitä ja korjata se kaivosveropäätös? Mitä mieltä olette, arvoisa valtiovarainministeri?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

15.23 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Me tiedämme, että Suomen ongelma ei ole se, että suomalaisia verotettaisiin liian vähän. Ongelma on se, että julkiset menot ovat kasvaneet liian suuriksi suhteessa tuloihin, ja valitettavasti myöskin talouskasvu on ollut liian heikkoa, kuten tiedämme. Siksi vasemmisto-opposition esittämä veronkorotusten tie ei tule ratkaisemaan tätä ongelmaa. Jos työnteosta, yrittämisestä ja investoinneista tehdään entistä vähemmän kannattavaa, emme vahvista julkista taloutta vaan heikennämme sitä.

Siis tarvitsemme lisää työtä, yrityksiä, vientiä ja kasvua. Tämä hallitus on tehnyt näitä työmarkkinauudistuksia, poistanut kannustinloukkuja, ja julkisen sektorin tehostamista on tehty kaiken aikaa, jolloin Suomen talous saadaan vahvemmalle pohjalle. Näistä toimita on tullut kiitosta meille IMF:ltä, OECD:stä ja myöskin luottoluokittajilta. Kiitoksia siitä hallitukselle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

15.24 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä selonteossa todetaan, että ”kokonaisveroasteen ollessa maailman korkeimpia julkisen talouden sopeutus häiritsee talouden kehitystä vähemmän, kun se toteutetaan hillitsemällä menojen kasvua”. Olemassa olevan tiedon valossa rohkenen kyllä duubioida tätä väitettä. Lisäksi on huomattava, että muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta Suomessa valtion tuloverotus on joko keventynyt tai sitten se on pidetty ennallaan 90-luvun lopusta lähtien ja te olette entisestään heikentäneet valtion tulopuolta tavoilla, joista hyötyvät kaikkein rikkaimmat ja suuryritykset, yhtenä esimerkkinä tämä yhteisöveroale, jota ilman, jos te peruisitte sen, hallitus todennäköisemmin saisi Suomen pysymään tällä EU:n nettomenopolulla.

Sitten täällä on myös toinen lause, joka oikeastaan on kiinnostavampi, ja se on se, että ”hallitus on sopeuttanut julkista taloutta suoraan yli 6,5 miljardilla eurolla”. Jokainen laskelma, jonka minä olen nähnyt, on perustunut aiemmin lukuun neljä miljardia euroa, joten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

kysyn, valtiovarainministeri Purra: vakuutatteko eduskunnalle, että vaalikauden aikana tehty nettosopeutus on todella tuo kuusi ja puoli miljardia eikä neljä miljardia euroa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joonas Räsänen, olkaa hyvä.

15.25 **Joonas Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun täällä ensimmäistä kertaa käsitellään todella tätä selontekoa liittyen siihen, että olemme nyt joutuneet sinne alijäämämenettelyyn, niin minusta tämän äärellä nyt ihan meidän kaikkien kannattaa vakavoitua. Monesti voimme täällä päivänpolitiikan aiheista paljon peistä taittaa, mutta nyt tämän asian äärellä toivoisin, että löytyisi hieman enemmän ehkä yhteistä näkemystä, johtuen siitä, että kyllä tämä julkisen talouden tilanne meillä erittäin vakava on.

Se, mikä tässä selonteossa kyllä nyt eniten ainakin itseäni harmittaa, on se, että me tiedämme jo, että niillä päätöksillä, jotka meillä tänä vuonna tässä salissa luultavasti enemmistöllä tehdään, tai teette, pahennetaan suoraan sitä vuoden 28 tilannetta. Minusta tässä tilanteessa, kun meidän julkinen talous on todella kroonisesti alijäämäinen, ei kai me nyt voida täällä jo tietäen pahentaa sitä tulevaa tilannetta, vaan kaikki keinot pitäisi käyttää sen eteen, että emme nyt ainakaan jättäisi huonompaan kuntoon tätä julkisen talouden tilannetta kuin mikä se tällä hetkellä on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

15.26 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin kuin täällä on todettu, meidän taloudessa menee tällä hetkellä paljon paremmin kuin aikaisemmin. Vienti on vetänyt jo viime vuonna hyvin, ja nyt on myös kotimarkkinat saatu liikkeelle. Mutta siitä olen kyllä edustaja Räsäsen kanssa samaa mieltä, että tämä velkajarru on silti iso asia, että miten siihen pystytään vastaamaan.

Täytyy sanoa, että minäkin olen lukenut Antti Lindtmanin puheen ja ei Suomella vielä niin hyvin mene, että nyt olisi aika ruveta jarruttamaan niistä työmarkkinauudistuksista, mitä on saatu aikaan, kun on saatu asiat kääntymään oikeaan suuntaan. Jos niin tehdään, jos tuleva hallitus rupeaa ottamaan taaksepäin siitä, mitä tähän mennessä on tehty, niin silloin kuoppa kasvaa entistä suuremmaksi ja silloin joudutaan tekemään muilla sektoreilla vielä enemmän. Mielestäni sillä valitulla tiellä, missä nyt ollaan, on äärimmäisen tärkeää jatkaa, ja toivon, että siihen löytyy laaja tahto tästä salista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

15.27 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosi hieno asia, että sitä talouskasvua on nyt orastavasti olemassa, mutta emmehan olisi tässä liiallisen alijäämän keskustelussa, jos hallituksen omat tavoitteet olisivat toteutuneet. Valitettavasti ne eivät nyt tule toteutumaan, mutta me ollaan yhteisen asian äärellä. Tämä velkajarrukeskustelu on tärkeä, mutta sekin tavallaan jo sanana tuskin juurikaan luo toivoa. Pitäisi enemmänkin puhua jostain kasvukaasusta ja niistä asioista, jotka todella veisivät toiselle uralla tämän koko meidän maan.

Sen kasvun taustalla on paljon muitakin asioita kuin se, miten pelkästään yritysverouudistukset tai tämmöiset tehdään. Esimerkiksi tällä hetkellä meidän yhteiskunnan menoista mielenterveyteen kuluu 11 miljardia euroa, ja tämä ura on kasvava sillä tavalla, että kym-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

menen vuoden päästä se voi olla 16 miljardia euroa. Jos esimerkiksi näihin mielenterveys-
haasteisiin ei oikeasti ruveta tekemään vakavasti toimia, [Puhemies koputtaa] nämä mei-
dän ongelmat tulevat olemaan todella isoja tässä maassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

15.29 **Jorma Piisinen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi tuli vaa-
likauteen syvässä rakenteellisessa kriisissä. Korkotaso kolminkertaistui lyhyessä ajassa,
väestö ikääntyy, turvallisuusympäristö muuttui pysyvästi. Hallitus on joutunut tekemään
vaikeita päätöksiä siksi, että välttäisimme vielä vaikeamman tilanteen pitääksemme kiinni
hyvinvointivaltion olemassaolosta. Ilman hallituksen toimia tilanne olisi olennaisesti pa-
hempi. On selvää, että hallituksen tekemät rakenteelliset uudistukset toimivat vasta talou-
den noususuhdanteesta, mistä onkin jo selviä merkkejä olemassa. Tällä hetkellä talouskas-
vumme on Eurostatin ja OECD:n kärjessä. Investointeja virtaa Suomeen, ja teollisuustuo-
tantomme on noussut korkeimmilleen sitten vuoden 2008. On välttämätöntä nousta
EU:n liiallisen alijäämän menettelystä, ja sen me teemme vain yhdessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.30 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon todella, että työt-
ömyys kääntyy laskuun ja työllisyys nousuun. Toivottavasti huomissa tilastossa tulee
pitkäaikaistyöttömien käänne. Tähän asti joka ikinen kuukausi edelliseen vuoteen nähden
on ollut huonompi koko hallituskauden ajan. Vielä ei ole sellaista merkkiä näkynyt työttö-
myydessä, että voidaan sanoa, että olisi käänne tapahtunut.

Arvoisa puhemies! Nämä kovat luvut: kun tämä hallitus aloitti, vuoden 23 lopussa vel-
kasuhde oli 76 prosenttia, noin, ja tällä hetkellä se on 88,5 prosenttia, ja menee yli 90:n.
Tämä on se kova luku, joka tässä meitä nyt puhuttaa, ja tämä on tämän alijäämämenettelyn
yksi isoimpia lukuja, siellä se nettomenopolku, jota meidän pitää toteuttaa. Tässä mielessä
alijäämät ovat koko ajan kasvaneet. Jos katsotaan budjettitalouden menoja ja tuloja, niin
alijäämät ovat suurempia kuin edellisellä kaudella. Ei tämä ole kääntynyt vielä yhtään min-
nekään tällä hetkellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

15.31 **Susanne Päivärinta kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kun
Suomen talous ja suomalaisten ostovoima nyt kasvavat, niin tätä opposition kritiikkiä
kuunnellessa ei voi kuin kysyä, mihinkähän menettelyyn me olisimme joutuneet, jos oli-
simme noudattaneet sitä teidän ”valtiontalouden kehykset roskakoriin” -linjaa. Voin ker-
toa teille, että teidän harjoittamallanne linjalla velkaantuisimme joka vuosi neljä miljardia
euroa enemmän.

Tämä SDP:n vaihtoehto, miljardiluokan veronkorotukset yrityksille, on suorastaan
myrkkyä. Yhtä myrkkyä on se, että edustaja Lindtman on luvannut perua hallituksen teke-
män yhteisöveron alennuksen, koska sehän heikentäisi erityisesti nuorten, heikentäisi nais-
ten ja heikentäisi matalasti koulutettujen palkkakehitystä.

Ja kun te ette kuitenkaan usko minua ettekä usko hallitusta, niin uskokaa nyt edes Hel-
singin yliopiston vanhempaa yliopistonlehtoria Juha Tervalaa, jonka mukaan merkittävä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

osa yhteisöverorasituksesta siirtyy työntekijöille pienempinä palkkoina ja heikompina työmahdollisuuksina. Sitäkö te Suomeen haluatte? Älkää nyt, hyvät ihmiset, keskeyttäkö tätä hyvää alkanutta suuntaa, joka meillä on edessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

15.32 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyse on hyvin yksinkertaisesta asiasta. Me emme voi jatkaa tätä velaksi elämistä loputtomasti. Jokainen korkomenoihin menevä euro on pois suomalaisten palveluista, turvallisuudesta ja tulevaisuuden investoinneista.

Hallituksen vaikea työ ei ole tapahtunut suotuisissa olosuhteissa, nimittäin Euroopan turvallisuustilanne on heikentynyt, puolustusmenoja on ollut pakko kasvattaa, talouskasvu on ollut heikkoa ja kansainväliset kriisit ovat lisänneet epävarmuutta. Onneksi talous on kääntynyt kasvuun opposition synkistelyistä huolimatta.

Kun katsotaan oppositiota, erityisesti, SDP, teidän linjanne on hyvin epäselvä. Yhtenä päivänä vaaditaan lisää säästöjä, toisena päivänä vastustetaan lähes kaikkia hallituksen tekemiä sopeutustoimia, ja viikonloppuna kuulimme ainoastaan epämääräisiä korulauseita, kuinka SDP leikkaa epäluottamuksesta. SDP ei kykene konkretiaan vaan kykenee ainoastaan vetoamaan tunteisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

15.33 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kun Suomi haki Nato-jäsenyyttä, arvioitiin sen helpottavan Suomen maariskiä, siis käytännössä valtionlainojen korkotasoa kansainvälisillä pääomamarkkinoilla. Kevään 22 huipusta korkeoero Saksaan, eli maanosan vahvimpaan talouteen, kääntyikin laskuun mutta jäi pysyvästi korkealle tasolle. Sen sijaan puolueettomuutensa säilyttäneen Itävallan maariski on kevään 22 hypäyksen jälkeen jatkanut laskuaan.

Voisiko olla niin, että sotilaallinen liittoutuminen ja sen mukanaan tuomat sotilaallinen varustautuminen ja uudet riskit ja uhkat — kuten eskalaatiokehitys Itämerellä ja arktisella alueella ja toisaalta hallituksen havittelemat ydinaseet Suomen maaperällä — selittäisivätkin Suomen maariskin erkaantumista aiemmasta verrokkimaasta, Itävallasta? Onko maariski siis pysyvästi noussut tämän ulkopoliittisen käänteen myötä, ja voiko maariskiltä yli-päättänsä suojautua sotilaallisella varustautumisella, [Puhemies koputtaa] joka kuitenkin raskaasti lisää julkisen talouden alijäämää ja aiheuttaa kansantalouteen vakavia haasteita ja vähentää siten [Puhemies: Edustaja Yrttiaho, puheenvuorot kestävät yhden minuutin!] Suomen rahoittajien luottamusta Suomeen? — Kiitos, puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.35 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Valtiovarainministeri Purra usein puheenvuoroissaan mainitsee unelmahötöt ja taikaseinät — niin hän myös tänään teki omassa puheenvuorossaan. Ministeri myös usein puheenvuorossaan kehuu hallituksen tekemiä työmarkkinauudistuksia — niin myös tänään hän kehui sitä puheenvuorossaan. On kuitenkin niin, että juuri näille valtiovarainministerin mainitsemille työelämäuudistuksille ei ole voitu laskea tosiasiallisia työllisyysvaikutuksia edes minis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

teriössä. Hallituksen kolmen vuoden vallan jälkeen olemme työttömyydessä Euroopan ykkösmaa, valitettavasti. On siis suoraan ja rehellisesti todettava: Ovatko ministerin puheet unelmahöttöä työllisyydestä ja työmarkkinavaikutusten positiivisista vaikutuksista? Kyllä, ne ovat täyttä unelmahöttöä, valitettavasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

15.36 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomella on aivan liian suuri julkinen sektori, ja se on yksi keskeinen syy siihen, minkä takia Suomi on niin velkaantunut. Julkisen sektorimme koko on 59 prosenttia bkt:stä, kun se esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa on alle 50. Sen takia hallituksen sopeutustoimet ovat olleet mittavia tällä kaudella. Julkista taloutta on sopeutettu suoraan yli kuudella ja puolella miljardilla eurolla. Lisäksi vaalikaudella on tehty noin kymmenen miljardin euron päätökset, jotka hillitsevät velkasuhteen kehitystä.

Mutta tämäkään ei tietenkään vielä riitä. Yhdyn täällä kollegoihin, jotka ovat mielenkiinnolla odottaneet, kuten minäkin, mitä oppositiopuolue SDP esittää ja mitä erityisesti puheenjohtaja Lindtman esitti linjapuheenvuorossaan Tampereella. Hämmästykseni oli todella suuri, kun hän esitti leikkauksia tosiaan epäluottamukseen ja vastakkainasetteluun. Näistä kuitenkin, arvoisat kollegat, puuttuvat eurot. On helppo puhua runollisesti ja kauniita sanoja, miten asiat tehdään reilummin, mutta todellisuus tulee vastaan kyllä teilläkin, hyvä SDP. [Puhemies koputtaa] Samat vaaliasiat ja ne eurot ovat teillä edessä, mistä sääsetetään, mistä sopeutetaan ensi kaudella, kuin kaikilla muillakin puolueilla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

15.37 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On oikein hienoa, että hallituksen toimet ovat nyt viimeinkin tänä keväänä alkaneet purra ja talous sitten sitä myöten kasvaa. Hallituksen työtä on hankaloittanut paitsi aina välillä oppositio myös se, että talouskehitystä ovat haastaneet lukuisat ikään kuin hallituksesta riippumattomat kriisit ja sitten tämän heikon suhdannetilanteen pitkittyminen. Kuitenkin ilman näitä hallituksen tekemiä toimia, joita täälläkin aina moititaan, kun ne eivät ilmeisesti ole tarpeeksi salonkikelpoisia, tämä velanotto olisi merkittävästikin nykyistä suurempaa.

Olen tyytyväinen ja iloinen paitsi siitä, että nyt viimeinkin talous kasvaa ja on positiivisia signaaleja edessä, myös siitä, että tässä selonteossa, jota nyt ollaan saatu lukea, painotetaan sitä, että sopeutusta on järkevämpää tehdä menojen kasvua hillitsemällä veronkorotusten sijaan, vaikka täältä nyt toisenlaistakin ääntä välillä kuuluu. [Aki Lindén: Kasvun hillintä on eri kuin leikkaukset!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

15.38 **Helena Marttila sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lukuisat asiantuntijat ovat tosiaan kritisoineet yhteisöveron alentamista kalliina toimena, joka ei auta akuutteihin talousongelmiin. Myös valtiovarainministeriö on tarkentanut arviotaan huolestuttavaan suuntaan. Hallitus peräänkuuluttaa oppositiolta toimia ja miljardilistoja, mutta te, hyvä hallitus, olette vastuussa. Suomella ei ole varaa pitää välivuotta, eikä nyt ole aika murentaa tulopohjaa ideologisilla toimilla. Tarvitaan aidosti vaikuttavia, ei entisestään kurjis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

tavia toimia, sillä riskinä on, että esimerkiksi sosiaalihuoltoon ja hyvinvointialueille kaa-
vaillut satojen miljoonien lisäleikkaukset vain aiheuttavat kahta suurempia kuluja tulevai-
suudessa, kuten esimerkiksi edustaja Kosonen toi ansiokkaasti esiin.

Arvoisa hallitus, vaikuttaa siltä, että olette jo luovuttaneet velkasuhteen vakauttamisen
osalta. Uskotteko todella yhteisöveroon vastoin kaikkia asiantuntija-arvioita?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

15.39 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Synkkää on,
synkkää on. Ainoastaan edustaja Lylyn puheenvuoro alkoi positiivisella poljennolla, muu-
ten on synkkyyttä ilmassa. Vertaanpa tätä urheiluun tai vaikka koulumaailmaan. Ajatel-
laanpa, että olemme katsomossa kannustamassa urheilijaa ja huutaisimme hänelle koko
ajan, että tule pois sieltä radalta, tule pois sieltä kaukalosta, tai oppilaalle, joka on koulus-
sa, että tule pois sieltä, et ole aikaisemminkaan pärjännyt täällä ja ei tämä hyvältä näytä.
[Aki Lindén: Tämä onkin vapaaottelu eikä mikään kilpajuoksu!] — Tämä on kestävyysla-
ji, tämä on kamppailulaji, ja tässä tarvitaan notkeutta ja sitkeyttä. Koskee urheilua, koskee
politiikkaa, edustaja Lindén.

Taloudesta on kuitenkin tullut paljon hyviä uutisia. Kotitalouksien kulutus on nousussa,
vähittäiskauppa kasvaa, yritysten tilaukset lisääntyvät. Miten, arvoisa ministeri, näette ti-
lanteen syksyllä? Lähteekö tämä liikkeelle, ja kuinka nopeasti arvioitte tämän liikkeelle
lähden tapahtuvan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

15.41 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun seuraavi-
en eduskuntavaalien vaalikampanjat käynnistyvät, on hyvä muistuttaa jälleen kerran talou-
den realiteeteista. Miljardiluokan sopeutukset ovat edessä, vaikka niitä on jo takanakin. Il-
man hallituksen tekemiä toimia olisi velanotto tällä hetkellä paljon suurempaa. Edellisen
hallituksen olisi pitänyt ottaa talouden tila vakavissaan ja aloittaa sopeutustoimet, mutta tä-
hän ei ollut kykyä tai halua. Edes koronakriisi ei muuttanut punavihreän hallituksen talous-
politiikan suuntaa. Ulkomaille oli varaa lähettää miljardikaupalla elvytysrahaa, ja tähän
vanhaan meininkiin ilmeisesti haikaillaan takaisin, kun SDP:n puheenjohtaja Lindtman
juuri viikonloppuna moitti perussuomalaisia Suomen EU-politiikan jarruttamisesta. Ei
Suomella ole niin väliä, kunhan Espanjan taloudella menee hyvin. Kukas se olikaan, jonka
mielestä oma kansa ensin -ajattelu on vahingollista? [Pia Sillanpää: Tuppurainen!] Ei siis
mitään uutta demarileiristä. Uusi demarivetoinen hallitus tarkoittaisi samaa politiikkaa
kuin aiemminkin: löysää maahanmuuttopolitiikkaa, [Puhemies koputtaa] EU-integraation
syventämistä ja himoverottamista. Se on kyllä käynyt selväksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laine-Nousimaa, olkaa hyvä.

15.42 **Hanna Laine-Nousimaa sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ta-
louspolitiikassa ei ole kyse vain numeroista. Kyse on myös siitä, millaisen tulevaisuuden
tunneilmaston me rakennamme Suomeen.

Orastavaa positiivista virettä on ilmassa. Siitä huolimatta juuri tällä hetkellä yhä useam-
pi nuori kokee, ettei tulevaisuus näytä vakaalta eikä paremmalta. Opiskelijoilta on leikattu,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

mielenterveyspalveluihin pääsy takkuua, työttömyys kasvaa, ja ensimmäisen työpaikan löytäminen on vaikeaa. Samaan aikaan hallitus kertoo, että tiedossa on vain lisää leikkauksia. Nuoret kyllä ymmärtävät talouden realiteetit, mutta he eivät ymmärrä sitä ristiriitaa, että samaan aikaan, kun heidän toimeentulostaan ja palveluistaan leikataan, hallitus tekee miljardiluokan veronalennuksia, jotka kasvattavat valtion alijäämää entisestään.

Arvoisa puhemies! Nuorten tulevaisuudenuuskoa ei rakenneta jatkuvalla epävarmuudella. Sitä rakennetaan koulutuksella, työllä, turvallisuudella ja sillä tunteella, että yhteiskunta pitää kaikki mukana. Nyt Suomi tarvitsee [Puhemies koputtaa] ennen kaikkea politiikkaa, joka palauttaa ihmisille luottamuksen huomiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.43 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme tällä hallituskaudella tehneet mittavia päätöksiä velkaantumisen hillitsemiseksi. Ne ovat olleet miljardiluokan sopeutuksia sekä pysyviä rakenneuudistuksia, joiden vaikutukset nähdään pitkällä aikavälillä.

Yksittäinen päätös tai yksi vaalikausi on kuitenkin vaikutuksiltaan liian lyhyt ja heikko, mikäli Suomi jatkaa entistä poukkoilun linjaa. Siksi keskeinen kysymys, jota tämä selvitysliiallinen alijäämän korjaamisesta peräänkuuluttaa, on siinä, löytyykö Suomelta pitkäjänteinen ja yli hallituskausien kantava sitoutuminen vastuulliseen talouspolitiikkaan. Juuri siihen perustuu kansalaisyhteiskunnan luottamus, ja ilman luottamusta velkaantuminen muuttuu nopeasti todella kalliiksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyar, olkaa hyvä.

15.44 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huoli julkisesta taloudesta on varmasti yhteinen, ja on täysin totta, että maailmanpolitiikan tilanne totta kai on vaikuttanut myös Suomen talouteen — Venäjän kauppa, Iranin sota ja niin edespäin — mutta tämä selittää sitä vain ja ainoastaan osittain. Kyllä minä katsoisin hallituksen omia toimia: teidän mittavat leikkaukset nimenomaan heikommassa asemassa olevilta suomalaisilta — luulisi tämän kiinnostavan erityisesti teitä, perussuomalaiset — ja siihen mukaan nämä kokoomuksen poskettomat veronalennukset jo hyvin toimeentulevilta. Kyllä tätä yhteisöveron alennusta on aivan käsittämätöntä ymmärtää tässä taloustilanteessa, ja varsinkin hyvin tiedätte myös asiantuntijoiden arvion tästä näin. Juuri nämä vievät pohjan teidän selityksiltä. Suomalaiset ovat valmiita tekemään vaikeitakin päätöksiä, mutta on vaikea tehdä uhrauksia, joihin yhteiskunnan parhaiten toimeentulevat eivät osallistu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

15.45 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näin salonkikelvottomana on pakko esittää salonkikelvoton kysymys ja nostaa kissa pöydälle: Nimitäin meidän olemme tässä eduskunnassa tottuneet tällä kaudella siihen, että kun SDP tekee esityksiä, muun muassa vaihtoehtobudjetti vuodelle 2024, niin siellä tehtyjen esitysten työllisyysvaikutukset salataan. Mutta nyt on uusi aika, ja Antti Lindtman on viikonloppuna esittänyt demareiden uuden leikkauslistan. He täällä ovat hyvin huolissaan julkisesta taloudesta, ja siellähän leikataan muun muassa vastakkainasettelusta ja epäluottamuksesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Nyt kun tästä demarit ovat valmiina leikkaamaan, niin en vielä löytänyt kuitenkaan niitä työllisyysvaikutuksia, mutta kysyisinkin valtiovarainministeriltä: ovatko valtiovarainministeriön virkamiehet arvioineet näitä demareiden uusia rakenteellisia toimia, että paljonko sillä epäluottamuksesta leikkaamisella ja vastakkainasettelusta leikkaamisella voidaan saavuttaa valtiontaloudessa tai julkisessa taloudessa säästöä ensi kaudella? Tämä demareiden linja on kyllä kieltämättä hieman ihmeellinen, mutta jatkaa totuttua kaavaa, jossa hämmennetään ja jossa ei uskalleta esittää omia keinoja vaan pyritään peittelemään ja syyttelemään hallitusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Joonas Räsänen vastaa. Olkaa hyvä.

15.47 **Joonas Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos nyt muistelen oikein, niin SDP:n esityksillä tämänkin vuoden osalta eduskunnan tietopalvelun mukaan oli paremmat työllisyysvaikutukset kuin hallituksen esityksellä, ja on totta, että SDP:n esityksillä myös luottamus olisi rakentunut varmasti enemmän tämän vuoden osalta kuin hallituksen esityksillä. Tästä voi varmasti vetää johtopäätöksen — vaikka en ekonomisti olekaan — että tällä epäluottamuksesta leikkaamisella on näiltä osin kyllä positiivinen työllisyysvaikutus.

Kun tähän leikkaamiseen nyt päästiin, niin ajattelen ainakin itse niin, että varmaan olisi parempi, jos me ihan kaikki niin puheissa kuin muissakin asioissa pystyisimme vähän leikkaamaan sieltä epäluottamuksesta ja vastakkainasettelusta, koska sillä nyt on ainakin negatiivinen työllisyysvaikutus, jos me leikkaamme sieltä luottamuksesta. Senhän me näemme itse asiassa, kun me katsomme koko Suomen talouskehitystä tämän hallituskauden aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hemmilä, olkaa hyvä. — Panetteko mikrofonin päälle, kiitos. — Vielä vähän pidempään jos painatte siitä. Nyt riitti. — Painotte liikaa sitä. Painakaa vielä kertaalleen nappia. Nyt se on päällä. Olkaa hyvä.

15.48 **Pertti Hemmilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä ovat liian teknisiä laitteita näköjään. — On myönnettävä tosiaan suoraan, että olemme Suomessa eläneet liian pitkään yli varojemme, mutta ei tätä niin pitkään ole tapahtunut kuin mitä yleensä täällä kerrotaan. Juha Sipilän hallitus sai nimittäin Suomen valtiontalouden tasapainoon, ja tuossa hallituksessahan — ehkä kaikki muistammekin — valtiovarainministerinä toimi Petteri Orpo. Mutta näin ei voi jatkua, eikä tämä kyllä pitkään jatkukaan.

Hyvät kollegat, menkää kentälle. Ei kiistellä täällä salissa, lähteekö kasvu, alkaako tästä nousu. Se on alkanut jo. Menkää yrityksiin ja tuonne ruohonjuuritasolle, niin kuulette siellä. Ainakin minun viestini on, että nyt kannattaa rakentaa, nyt kannattaa ostaa asunto, nyt kannattaa tehdä niin kauan kuin se vielä on mahdollista, ennen kuin hinnat lähtevät taas kovaan nousuun ja työvoimaa ei enää saada.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.49 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies, arvoisat ministereit! Vasemmalta laidalta nousi esille tämä tarve puolustusmenojen alentamiseen tai puolustusmenoista säästämiseen. Kannattaisi kuitenkin muistaa kaksi merkityksellistä asiaa. Esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

merkiksi Rauman telakalla Laivue-hanke, nämä neljä korvettia, työllistää valtavasti suomalaisia. F-35-hanke, mikä on nyt ajankohtainen: Keski-Suomessa tehdään näihin hävittäjiin osia, Nokian Linnanvuoressa tehdään näihin hävittäjiin moottoreita. Ja toinen hyvin tärkeä asia, mikä kannattaa muistaa, kun Venäjä on rajanaapurina: jokaisella maalla on armeija, joko oma tai vieras.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vuornos.

15.50 **Henrik Vuornos kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Velkajarru on aika lailla oppikirjasuoritus siitä, miten taloutta kannattaa tasapainottaa. Viestitään ulospäin pitkä, luotettava näkymä, ja nyt kysymys on siitä, kuinka hyvin me sitoudumme siihen. Suuri osa tässä salissa ymmärtää, että velaksi ei voi loputtomasti elää.

Suuri osa ymmärtää myöskin sen, että tämä urakka on helpompi, jos taloudessa on kasvua, ja talouden kestävä kasvuaan syntyy yrityksissä, kun keksitään uusia palveluita, laitteita, keksintöjä, joita ihmiset haluavat ostaa, kuten vaikka Wärtsilässä moottoreita tai Iceyella satelliitteja. Siinä taas, miten yrityksissä keksitään uusia tuotteita, aivan keskiössä ovat yrittäjän ja omistajan kannustimet, kuten yhteisövero, listaamattomien yritysten osinkoverokohtelu, työn verotus, optioiden verotus ja kansainvälisten osaajien verotus, ja tämä on juuri sitä kasvun veropolitiikkaa, mitä hallitus on tehnyt ja SDP vastustanut. Uskoisin, että meidän velkajarru-urakka on aika paljon helpompi, jos yrityksissä saadaan kasvua, ja tällä kasvun veropolitiikalla sitä kasvua tulee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

15.52 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edes hallituksen omien arvioiden mukaan työmarkkinaheikennykset eivät ole merkityksellisiä talouden kannalta, joten vastaavasti työntekijöiden aseman parantaminen ei myöskään taloutta lamauttaisi. Pidän ylipäätään erikoisena ja epähistoriallisena tätä ajatusta, että työntekijöiden asemasta huolehtiminen ja korkea veroaste olisi kansantaloudelle huono asia. Historiallisesti ja kansainvälisessä vertailussa näemme, että asia on oikeastaan päinvastoin. Kehittyneissä maissa on yleisesti korkeampi veroaste ja työntekijöitä suojaavaa sääntelyä. Kehutun Tanskan veroaste lienee kaikista korkein. Sen sijaan heikosti kehittyneissä maissa on yleensä matala veroaste ja heikko työntekijöiden asema. Emme varmaankaan halua Suomena siihen kategoriaan?

Ei ole mitään näyttöä, että julkista taloutta supistamalla itsessään saataisiin vahvistettua kansantaloutta. Meidän kaikkien on ymmärrettävä se, että julkista taloutta voidaan vahvistaa myös veroilla. Suomen veroastehan on siis ollut laskeva. [Oikealta: Maailman korkeimpia!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

15.53 **Pia Sillanpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä täytyy kyllä muistuttaa edellisen hallituksen talouspolitiikasta, jonka seurauksia tälläkin hetkellä korjaamme. Vaikka Marinin hallituksella olisikin ollut hetkittäin pieniä haluja tehdä säästötoimia, he eivät ryhtyneet niihin. Julkinen paine oli liian kova. Oma kannatus oli tärkeäm-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

pää kuin vastuullinen yhteisten verorahojen käyttö. Säästöjen sijaan hehkuteltiin moneen kertaan, että rahaa on ja sitä jaettiin yhdelle jos toisellekin. Velaksi, totta kai.

Opposition teatterissa on epäselvää, mikä on näytelmän juoni ja mihin tarinan halutaan päättyvän, mutta ehkä se onkin tarkoitus: esiintyä äänestäjille milloin milläkin tulokulmalla, joka sillä hetkellä saa eniten suosiota. Todellisuudessa tämä yhtälö ei kuitenkaan toimi. Toivon, että tässä hallituksessa me voimme tehdä ne vaikeat päätökset — toisin kuin edellinen hallitus — jotta meidän lapsemme ja lastenlapset voivat elää hyvää elämää ilman huolta siitä, onko heillä tulevaisuudessa mahdollisuutta rahoittaa verovaroin sitä hyvinvointiyhteiskuntaa, josta me olemme saaneet nauttia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, seitsemän minuuttia, olkaa hyvä.

15.54 **Valtiovarainministeri Riikka Purra:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia eduskunnalle tämän käsittelystä. Koen jokseenkin irvokkaiksi monet opposition puheenvuorot siitä, että velkasuhde ei vakaudu, velka on edelleen korkealla, alijäämät ovat korkealla, ottaen huomioon, että te olette vastustaneet käytännössä kaikkia, käytännössä joka ikistä sopeutustoimeamme, jonka me olemme tänne saliin tuoneet.

Tässä maassa 20 vuotta on käytännössä jätetty monet uudistukset tekemättä, ollaan jätetty tekemättä säästöjä nimenomaan sinne pysyviin käyttötalouden menoihin. Ei ole uudistettu rakenteita. Nyt tämä hallitus tätä tekee. Ensimmäistä kertaa on leikattu pysyviä menoja selvästi. Tämä kokonaisuus ei ihan hetkessä onnistu, varsinkaan kun tuo kansainvälinen ympäristö ylipäättensä Euroopassa ja Euroopan ulkopuolella on niin haastava.

Olemme hallituksessa tehneet paitsi hallitusneuvotteluissa merkittäviä säästöjä myös neljä uutta kierrosta. Meillä ei myöskään ole menossa mikään välivuosi, kuten täällä todettiin, vaan säästöt edelleenkin ovat vuositasolla miljardiluokassa. Tänä keväänä olemme 540 miljoonaa päättäneet myös uusia. Mikäli me olisimme jatkaneet edellisen hallituksen linjalla, kaikki nämä luvut olisivat huomattavasti pahempia, eivät parempia.

Se, mikä selittää kansainvälisten tekijöiden ohella tätä meidän heikkoa tilannetta, ovat nimenomaan puolustukseen ja turvallisuuteen tehdyt lisäpanostukset, korkojen kehitys ja myös hyvinvointialueiden lisärahoitus.

Arvoisa puhemies! Mennään ensin tähän yhteisöveroon, joka täällä kaikkien oppositiopuolueiden osalta sai kritiikkiä. Mitä jos kysytään niiltä yrityksiltä itseltään? Sitäkin on tänä keväänä kysytty, nimittäin pk-yritystutkimuksessa. Käyn erikseen läpi suuret yritykset ja pk-yritykset. Suurten yritysten mukaan yhteisöveron kevennys lisää investointihalukkuutta huomattavasti tai ratkaisevasti 20,9 prosentilla vastaajista ja huomattavasti, ratkaisevasti tai jonkin verran 65,5 prosentilla, suurissa yrityksissä. No, pk-yrityksissä se lisää kasvu- ja investointihalukkuutta merkittävästi 30,2 prosentilla vastaajista. Mielestäni tämä ei ole lainkaan vähäpätöinen tulos.

No, mennään eteenpäin. Saksalaisen tutkimuksen mukaan yhteisöveron keventämisestä jopa puolet siirtyy työntekijöille palkkojen kautta. Tämä koskee erityisesti matalasti koulutettuja, naisia ja nuoria. Saksa muuten aikoo keventää yhteisöveroa myös lisää. Mihinkä hän tämä perustuu, arvoisa oppositio? Voisiko se perustua siihen, että Saksankin talous kaipaa todella kasvua? Siellä ilmeisesti sosiaalidemokraatit tulkitsevat näitä asioita kyllä huomattavasti eri tavalla kuin Suomessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Oletteko huomanneet myös sen, että tällä hetkellä niitä kansainvälisiä investointeja virtaa Suomeen? Se on mielestäni erittäin hieno asia. Se, millä tämänkin saisi varmasti katkeamaan, olisi poukkoileva veropolitiikka, jossa näitä kevennyksiä lähdetäisiin perumaan.

Sosiaalidemokraatteja enemmän minua hämmästyttävät kyllä keskustan ryhmäpuheen vuoro täällä ja teidän linjanne näihin asioihin. Se, että te vastustatte työhön ja yrittämiseen kohdistuvia veronkevennyksiä, on minulle jokseenkin erikoista — puolue, joka siis jätti hallitusneuvotteluihin tyhjän paperin ja viime kaudella tuki Suomen pitkään aikaan vasemmistolaisinta hallitusta. Tätä kokonaisuutta on todella vaikea ymmärtää.

Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraattien kanta velkajarruun: En oikein havainnut sieltä suurta ymmärrystä. Siellä väitettiin ryhmäpuheessa, että me dramaattisella tavalla puotamme nettomenopolulta ja me viis veisaamme nettomenopolusta. Mistä te oikein keksitte näitä asioita? Kuten puheenvuorossani kerroin ja siellä selonteossa kerrotaan, jos näyttää siltä, että tästä pudotaan — ei näytä siltä muuten tämänhetkisen kasvun mukaisesti — niin silloin me teemme tarpeellisia lisätoimia.

Arvoisa puhemies! Minun on pakko arvioida, että tätäkin keskustelua selittää se, että oppositiopuolueita on alkanut hirvittää tämä sopeuttamistarve. Teitä hirvittää se, koska te olette ajaneet itsenne umpikujaan. Joka ikistä toimea vastustamalla, kokonaisia isoja sektoreita etukäteen säästöjen ulkopuolelle jättämällä te olette ajaneet itsenne umpikujaan, ja te tiedätte sen. Vaalit ja äänien saaminen kyllä houkuttavat, mutta te tiedätte, että jos te pääsette hallitukseen päättämään näistä asioista, niin te olette isoissa ongelmissa. Sen on huomannut vasemmistoliitto, jolla on kuitenkin loogisin suhtautuminen näihin asioihin, sen ovat huomanneet vihreät, jotka menneenä viikonloppuna kipuilivat asian kanssa, ja sen ovat aivan erityisesti huomanneet sosiaalidemokraatit, jossa jopa puoluejohdossa kipuiltaan näitä asioita vastaan.

Arvoisa puhemies! Edustaja Lindénille on kyllä pakko antaa kiitokset. Te nimittäin lehden sivuilla ehdotitte soteen varsin merkittäviä säästöjä. [Aki Lindén: Kyllä!] Hän ymmärsi myös, että tätä kokonaisuutta valtion budjetista, joka on lähes kolmannes, ei voi jättää kaikkien toimien ulkopuolelle. Edustaja Lindén antoi jopa vähän epäsuoraa ymmärrystä hallitukselle, mutta valitettavasti puolueen johdolta ei saatu minkäänlaista kommenttia, ei juuta eikä jaata, näihin edustaja Lindénin säästöehdotuksiin liittyen. [Aki Lindén: Tuli ihan myönteistä!]

Arvoisa puhemies! Julkisen talouden tila on ikävä. Se, mitä tarvitaan tulevina vuosina entistä enemmän, on käyttötalouteen kohdistuvia selkeitä menoleikkauksia. Samaan aikaan tarvitaan rakenteiden uudistamista, erilaisia kasvutoimia, jotta pystymme samaan aikaan painamaan kaasua sille talouden kasvulle, ja näitä toimia tullaan tarvitsemaan.

Opposition tarinassa toistuu täydellinen sisäinen epäloogisuus sen suhteen, että ensin moititaan velkaa ja alijäämää, sitten luetellaan omia toimia, mutta ehei, ei suinkaan sopeutustoimia vaan hallituksen säästötoimien peruuttamista, siis niiden toimien peruuttamista, jotka sitä velkaa vähentävät. Käytännössä ainoa sopeutuskeino, jonka sieltä poimin, oli yhteisöverotuksen kevennyksen peruuttaminen, koska ideologinen vastustus veronkevennyksiä kohtaan on niin suurta, vaikka ollaan muka kasvusta kiinnostuneita. Veronkiristyksillä valitettavasti sitä kasvua ei tähän maahan saada.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia kovasti, ja nyt keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakoh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

tien jälkeen, koska tähän oli aikarajoitettu ja tähän oli kaksi tuntia varattu. Palaamme siis asiaan.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.01.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.04.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 9 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

19.04 **Jari Koskela ps:** Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Julkinen talous on ollut jo pitkään kestävämmällä uralla, ja nyt tämä näkyy myös EU:n liiallisen alijäämän menettelyinä. Suomen tulot ja menot ovat liian kaukana toisistaan. Vaikka hallitus on tehnyt kautensa aikana valtavan sopeutusurakan, valtio velkaantuu edelleen liikaa. Velkasuhde uhkaa nousta lähes sataan prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja valtion budjetin alijäämän arvioidaan olevan vuosikymmenen lopulla yli 17 miljardia euroa. Alijäämästä noin kaksi kolmasosaa selittyy korkokuluilla ja puolustusmenojen kasvulla. Näistä ei voi säästää, joten on säästettävä muualta.

Arvoisa puhemies! Oppositio yrittää rakentaa tästä keskustelusta tarinan, jonka mukaan hallituksen toimet eivät ole toimineet. Ulkopuoliset arviot, niin IMF, OECD kuin luottoluokittajat, kuitenkin kertovat, että hallitus on tehnyt aivan oikeita toimia ja ratkaisuja. Voi vain miettiä, kuinka paljon huonommassa tilanteessa Suomi olisi ilman tämän hallituksen politiikkaa. Hallitus on tehnyt vaalikauden aikana noin 10 miljardin euron edestä päätöksiä, jotka vaikuttavat velkasuhteen kasvuun. Suoraa sopeutusta on tehty yli 6,5 miljardia euroa. Hallituskauden alussa kuviteltiin, että kuuden miljardin euron sopeutus tällä kaudella riittäisi. Se arvio vanheni jo syksyllä 23, ja hallitus on reagoinut aivan oikein tekemällä uusia sopeutustoimia.

Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaisille vastuullinen talouspolitiikka tarkoittaa sitä, että ensin katsotaan, mihin veronmaksajien rahat käytetään. Kaikkea ei voi rahoittaa velalla. Kaikki menot eivät ole yhtä tärkeitä. Siksi säästöjä on tehtävä ensisijaisesti sellaisista kohteista, jotka eivät ole suomalaisen ihmisen arjen ja turvallisuuden kannalta välttämättömiä. Perussuomalaisten kädenjälki näkyy siinä, että säästöjä on kohdistettu muun muassa kehitysapuun, maahanmuuttoon, byrokraatiin ja sellaisiin järjestöavustuksiin, joiden vaikuttavuudesta ei ole näyttöä. Eikö tämä ole oikea suunta? Mitä enemmän kykenemme leikkaamaan toissijaisista menoista, sitä vähemmän paine kohdistuu vaikeampiin kohteisiin. On tietysti selvää, että vaikeistakin kohteista on jouduttu säästämään ja niitä ei voi kokonaan suojata tulevaisuudessakaan — sen te kyllä oppositiossa tiedätte. Samalla hallitus on pyrkinyt välttämään talouskasvua tukahduttavaa ja etenkin sieltä vasemmalta siiveltä kannatettua verotuslinjaa. Suomessa kokonaisveroaste on jo valmiiksi hyvin korkea. Siksi veronkorotusten tie ei ole ratkaisu — siis se ei ole ratkaisu. Jos työnteosta, yrittämisestä ja investoinneista tehdään entistä vähemmän kannattavaa, silloin emme vahvista julkista taloutta vaan heikennämme sitä.

Arvoisa puhemies! Suomen ongelma on myös liian heikko kasvu. Siksi tarvitaan työmarkkinauudistuksia, työnteon kannusteiden vahvistamista, julkisen sektorin tehostamista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

ja investointeja, jotka parantavat Suomen kilpailukykyä. Hyvinvointivaltio elää vain työstä, yrityksistä, viennistä ja verotuloista. Opposition linja tässä suhteessa on epäuskottava, näin sanoisin. Samat puolueet, jotka vaativat velan taittamista, vastustavat käytännössä lähes kaikkia konkreettisia säästöjä. SDP kertoo olevansa vastuullinen, mutta kun päätöksiä pitäisi tehdä, vastuullisuus muuttuu vastustamiseksi. Vasemmistoliitto on irtautunut velkajarrusta, vihreät kipuilevat asian kanssa ja demarilinja vaihtelee sen mukaan, ollaanko puhumassa omille kannattajille, mielenilmauksissa vai aamutelevisiossa.

Arvoisa puhemies! Sopeutusta ei tehdä siksi, että EU käskee. Me teemme sitä siksi, että se on Suomen etu. Jos velkaantumista ei saada hallintaan, seuraukset tulevat eteen korkomenoina, heikentyvänä luottoluokitukseksi ja kaventuvana kansallisena liikkumatilana. Vaikeita päätöksiä tehdään siksi, että Suomi ei ajautuisi vielä vaikeampaan tilanteeseen. [Tuomas Kettusen välihuuto] Työ ei ole valmis, mutta suunta on oikea, edustaja Kettunen. Nyt tarvitaan realismia, talouskuria ja kykyä asettaa suomalaiset veronmaksajat etusijalle. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

19.09 Juha Hänninen kok: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Malttakaa vielä hetken, sillä varmaan puheenvuoroja riittää ihan kaikille hetken kuluttua.

Suomen julkisen talouden tila on rehellisesti sanottuna huolestuttava. Vaikka tämä hallitus on koko kauden tehnyt ankarasti töitä ja vaikeita päätöksiä, velka kasvaa silti edelleen nopeasti. On totta, että mikään ja mitkään pikatoimet eivät riitä paikkaamaan sitä vuosien toimettomuutta ja viime hallituskauden velkarallia.

Kaikesta huolimatta on yhtä tärkeää sanoa ääneen sekin, että kiitos nykyisen hallituksen hyvien toimien tilannekuva ei enää tänä päivänä ole yhtä yksipuolinen. Suomen taloudessa on nähtävissä käänne parempaan. Teollisuus kasvaa, vienti vahvistuu, ja talous on jälleen lähtenyt liikkeelle. Tänä keväänä olemme saaneet lukea useita uutisia siitä, kuinka Suomeen uskalletaan nyt investoida ja talous on alkanut osoittamaan kasvun merkkejä. Tämä antaa meille tärkeän viestin siitä, että suunta voidaan vielä muuttaa. Se kertoo siitä, että olemme tehneet oikeita asioita vaikeassa tilanteessa.

Arvoisa puhemies! Olemme tällä hallituskaudella tehneet mittavia päätöksiä velkaantumisen hillitsemiseksi. Ne ovat olleet miljardiluokan sopeutuksia sekä pysyviä rakenneuudistuksia, joiden vaikutukset nähdään pidemmällä aikavälillä. Yksittäinen päätös tai yksi vaalikausi on kuitenkin vaikutukseltaan liian lyhyt ja heikko, mikäli Suomi jatkaa entistä poukkoiluaan ja sen linjattomuutta. Siksi keskeinen kysymys, jota tämä selonteko liiallisen alijäämän korjaamisesta peräänkuuluttaa, on siinä, löytyykö Suomelta pitkäjänteinen ja yli hallituskausien kantava sitoutuminen vastuulliseen talouspolitiikkaan. Juuri siihen perustuu kansalaisyhteiskunnan luottamus, ja ilman luottamusta velkaantuminen muuttuu nopeasti kalliimmaksi.

Arvoisa puhemies! Puhumme paljon velkaantumisen taittamisesta. Se ei ole kohtuuton eikä kylmää, kun päätökset tehdään vastuullisesti. Talouspolitiikka ei ole vain säästämistä, se on tulevaisuuden rakentamista. Meidän on yhtä aikaa pidettävä menot hallinnassa, vahvistettava kasvua ja luotava ihmisille usko siihen, että huomina on parempi kuin tämä päivä. Ilman toivoa ei ole kestävää talouspolitiikkaa, ja se on totta, että ilman kestävää taloutta meillä ei ole kykyä vastata kriiseihin, ei kotimaassa eikä kansainvälisesti. Sik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

si talouden kuntoon laittaminen on yksi tärkeimmistä toimista turvallisemman Suomen rakentamiseksi.

Arvoisa puhemies! Lopulta tässä asiassa kyse on myös sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta. Kun korkomenot kasvavat, jokainen korkoihin menevä euro on pois lapsilta, nuorilta, koulutuksesta, hoivasta ja turvallisuudesta. Se on pois tulevaisuudelta. Siksi emme voi himmentää tulevaisuuden toivoa elämällä velkarahalla tänään ja huomenna. Me emme voi siirtää tämän päivän laskua lastemme ja heidän lastensa lapsille maksettavaksi. Siksi tämä selonteon keskeinen viesti on tärkeä. Suomen talouden suunta on vielä meidän omissa käsissämme. Se ei käänny väittelemällä siitä, onko velkajarru tarpeen. Se edellyttää meiltä kaikilta vaikeita päätöksiä ja ennen kaikkea yhteistä poliittista tahtoa pitää Suomi vakaana, turvallisena ja tulevaisuuteen luottavana yhteiskuntana. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.14 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Sitä jää kysymään, kun tässä kuuntelee puheenvuoroja, että mikähän hallitus se oli, joka vei meidät tähän liiallisen alijäämän menettelelyyn.

Ensinnäkin tilanne on se, että tämä hallitus lupasi omassa ohjelmassaan, että ”hallituksen tärkein talouspoliittinen tavoite on saada aikaan kestävää kasvua. Hallitus kuroo umpeen kuilua julkisen talouden tulojen ja menojen välillä sekä kääntää Suomen velkaantumisen laskuun.” Tämä oli hallitusohjelman kirjaus, ja tosiasiat kertovat nytten aivan muuta. Kun hallitus aloitti, julkisen talouden velkasuhde oli vuoden 2023 lopussa 76 prosenttiyksikköä. Viime vuoden lopussa se oli 88,5 prosenttiyksikköä, ja nyt se menee yli 90 prosentin, ja tässä mielessä noin 15 prosenttiyksikköä on kasvanut velkasuhde. Tässä äsken todistettiin, että nyt on kääntynyt syvemmälle tämä laiva. Sitten kun katsotaan valtiontalouden alijäämää hallituskauden aikana, jos vertaa sitä edelliseen hallitukseen, jolla oli 18 miljardia se korona, niin koko hallituskauden alijäämä oli 43 miljardia euroa sen neljän vuoden aikana. Nyt tämän Orpon—Purran hallituksen alijäämä tulee olemaan ensi vuoden loppuun mennessä vähintään 51 miljardia euroa — vähintään 51 miljardia euroa — ja perintö on tätäkin suurempi.

Tässä todistetaan, että nyt on saatu aikaan käänne. Tosiasiassa meillä on menty syvemmälle, ja velkasuhteen muutos on vienyt sitä näillä luvuilla, että nähdään, kuinka syvälle on menty. On jouduttu liiallisen alijäämän menettelyyn tämän osalta.

Sitten näistä sopeutustoimista: Valtiontalouden tarkastusvirasto sanoo tästä kuudesta ja puolesta miljardista, joka tässä selonteossa mainitaan, sillä tavalla, että hallituksen toimien julkista taloutta vahvistava vaikutus supistuu viraston mukaan noin kolmeen ja puoleen miljardiin euroon, mikäli työllisyystoimien arvioitu kahden miljardin euron vaikutus sekä hyvinvointialueiden noin yhden miljardin euron säästöt otetaan tarkastelun ulkopuolelle. Niitä työllisyysvaikutuksia ei tule tämän hallituskauden aikana, jolloin voi heti suoraan sanoa, että on menty toiseen suuntaan näitten osalta. Sitten kun katsotaan tätä alijäämää, 17 miljardia euroa, ja täällä todistettiin, että kaksi kolmasosaa on korkoja ja puolustukseen liittyviä menoja, niin kuusi miljardia euroa jää vielä muuta alijäämää, mikä on jopa suurempi kuin alijäämä oli Sanna Marinin hallituskauden lopulla, kun sieltä otetaan korot pois

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

samalla tavalla. Eli tässä mielessä nämä toimenpiteet eivät ole olleet niin vaikuttavia kuin aina annetaan ymmärtää.

Hyvä olisi, jos tämä käänne tapahtuisi työllisyydessä ja näkyisi kotimaisessa kulutuksessa. Kotimainen kulutus on noin puolet bkt:stä, ja kun se on ollut nollan pinnassa ja kulluttajien luottamus on todella epävarmaa, niin sitä ei ole näkynyt. Vienti ei yksin vedä Suomea kasvuun, siihen tarvitaan myöskin kotimarkkinaa.

Pääministeri Orpo sanoi tuossa aiemmin, kun kysyin, minkälaista kasvua vuonna 2023, 2024 ja 2025 olisi pitänyt olla näille luvuille, joista tällä hetkellä todelliset luvut vuodelle 2023 oli miinus 1,3, 2024 oli plussaa 0,4 ja viime vuonna plussaa 0,2, että näitten tilalla olisi pitänyt olla noin puolitoista prosenttiyksikköä korkeammat luvut, niin silloin meidän velkasuhde ei olisi tahtunut. Eli tämä on varmasti siitä kiinni, että kun meidän bkt:stä puolet on kotimarkkinoilla ja kotimarkkina on aneeminen, niin se on osaltaan myöskin vaikuttanut siihen, että Suomen talous ei ole kääntynyt nousuun ja tätä velkasuhdetta ei ole saatu kääntymään.

Siitä, että niin sanottuun velkajarruun ei ole vasemmistoliitto sitoutunut: He ovat sitoutuneet myös tähän EDP:n, EU:n velkasäännösten, mukaisesti toimiin, ja meidän vaalikaudesta kaksi kolme vaalikautta eteenpäin nämä EU-säännökset tulevat ohjaamaan niitä sopeuttamislukuja. Tämä 8—11 miljardia euroa tulee suoraan niistä säännöistä, ei meidän omista velkajarrusäännöistä. Ne tulevat siellä sitten myöhemmin, kahden kolmen vaalikauden päättyessä. Nyt siinä EU:n velkajarrusopimuksessa on tämä menettelytapa siitä, miten näitä asioita käsitellään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

19.20 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kun nyt käsitellään selontekoa liiallisen alijäämän korjaamisesta, on syytä todeta seuraavaa:

Hallitus on perustellut kovia leikkauksia yhdellä pääviestillä: velkaantuminen on saata-va kuriin. Tämän perustelun varjolla pienituloisilta on leikattu, sosiaaliturvaa heikennetty ja palvelumaksuja nostettu. Ihmisille on sanottu, että nämä uhraukset ovat välttämättömiä Suomen talouden pelastamiseksi. Kun velkaantuminen oli hallituksen tärkein peruste päätöksille, joissa hallitus leikkasi pienituloisilta, miksi hallitus itse kasvattaa velkaa poliitikalla, jossa lisäksi työttömyys ja köyhyys lisääntyvät?

Sama koskee työelämäuudistuksia. Työntekijöiden oikeuksia heikennettiin, irtisanomista helpotettiin ja turvaa murennettiin sillä perustelulla, että työllisyys paranisi. Mutta mitä tapahtui? Työttömyys nousi ennätyslukemiin, ja Suomi ajautui Euroopan heikoimpien joukkoon työllisyyskehityksessä.

Tässä on koko ongelman ydin. Hallitus on vaatinut tavallisilta ihmisiltä kohtuuttomia uhrauksia lupaamalla parempaa taloutta ja enemmän työtä, mutta tulokset ovat olleet päinvastaiset. Kun velka kasvaa ja työttömyys lisääntyy, millä perusteella hallitus voi enää väittää politiikkansa olleen onnistunutta?

Arvoisa herra puhemies! Hetki sitten kuulimme perussuomalaisen edustajan puheenvuoron jälleen kerran siitä, että hallitus on leikannut toissijaisista asioista. Tämä hieman aina minua tuohduttaa, koska minä koen niin, että kun hallitus on leikannut muka, omien sanojensa mukaan, toissijaisista asioista, niin se ei kyllä kerta kaikkiaan pidä paikkaansa, koska esimerkiksi hallitus on leikannut lastensuojelusta, joka ei todellakaan ole toissijainen asia. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

19.23 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Valtioneuvoston selonteko alijäämän korjaamiseksi on mielestäni yksi vakavimpia asioita, mitä eduskuntaan on tuotu viime aikoina. Tiedämme, että olemme niin kammottavassa tilanteessa, että meidän tulevan vaalikauden julkisen talouden alijäämä pyörii lähellä 15:tä miljardia euroa. Se on aivan kammottava summa, jonka periaatteessa pitäisi jokaisen kansanedustajan yöunet viedä.

Nyt kun katsotaan tätä meidän Suomen tilannetta, niin olemme luoneet sellaisen kustannusautomaatin, jonka purkamisesta ei tunnu kukaan kiinnostuvan. Tässä ilmastopolitiikan aiheuttamassa valtavassa kustannusten nousussa ei päästä ollenkaan sille keskustelun tasolle, että oikaistaisiin ne väärät luvut ensinnäkin. Mehän olemme hiilineutraali maa, ja nyt maksamme sitten valtavan kallista energiaa. Tällä hetkellä meillä on tilanne se, että olemme erittäin rankasti miinuksella jo energian hinnan takia. Tällä hetkellähän meillä on purettu sähkövoimalaitoksia yli 3 000 megaa verkosta pois tämän ilmastohumpan takia. Ja sitten on tämä CHP-sähköntuotanto: kun turvetta on vihattu keinotekoisin, valheellisin perustein, niin on 2 000 megaa poistunut CHP-sähköä silloin, kun on kova pakkanen. Eli 5 000 megaa on menetetty sähköntuotantotehoa. Tähän tulee vielä päälle kaikkien meidän tietämä valtava into rakentaa datakeskuksia Suomeen. Tämän vuosikymmenen loppuun mennessä elikkä tulevan vaalikauden aikana ainakin tuhannen megan edestä rakennetaan sähköntuotantoa vaativia datakeskusrakennelmia tähän maahan, eri puolille Suomea.

Tämä johtaa vääjäämättä siihen, hyvät suomalaiset, hyvät kansanedustajat, että sähkön hinta tulee tulevina talvina olemaan kammottava. Joskus tässä kovimpien pakkasten aikana meillä oli tilanne, että sähkö maksoi lähemmäs euron kilowattitunti. Tällä menolla mennään varmasti yli, että heilahtaa. Se ei ole mikään maineteko, se on kammottava tilanne Suomen kannalta.

Sitten kun turvetta ei enää polteta, niin sitten poltetaan tukkipuuta ja kuitupuuta. Tällä hetkellä metsäteollisuus on sanonut irti ihmisiä, ja vauhti ei kun kiihtyy, erilaisia tuotantolaitoksia lopetetaan, ja ollaan kohta tilanteessa, että meillä metsäteollisuus vetäytyy täältä pikkuhiljaa pois.

Samaan aikaan vihervasemmisto esittää, että suojelualueita lisättäisiin ja hakkuukieltoja kesäaikaan ja avohakkuutkin kiellettäisiin, tai ainakin luvanvaraiseksi. Tätäkö me suomalaiset haluamme? Emme varmasti halua. Tämä on pienen erityisryhmän huutava ääni tähän maahan, jota media seuraa orjallisesti joka päivä. Mutta jos joku puhuu työpaikkojen puolesta, niin eipä juuri tule kannattajia sieltä.

Missä on Suomen energiahuoltovarmuus? Ei missään. Olemme tällä menolla hunnigolla koko maa. Jos sähkö maksaa euron kilowattitunti, niin koko Suomihan pysähtyy.

Sitten kun katsotaan, miten me voitaisiin tuota budjetin alijäämää ikään kuin yrittää parantaa, niin ensimmäinen homma, mikä pitää tehdä, on byrokratian purku. Meidän hallinto on kasvanut aivan valtavan suureksi, ja monessa puheenvuorossa tämän keskustelun aikana on nostettu sitä, että yrittäminen ei onnistu, ja myös tämän debattikeskustelun aikana, jota tässä salissa käytiin joku aika sitten tänä päivänä, nousi juuri esille tämän yrittämisen tärkeys, että yritykset menestyvät. Vain menestyvä yritys investoi, tarjoaa työtä ja maksaa veroa ja muita maksuja.

Meillä tällä hetkellä on semmoinen tilanne, että Suomi on kyseenalaisen listan kärjessä, kun olemme Euroopan unionin alueella ykkösenä siinä, että lähes 59 prosenttia bruttokan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

santuotteesta menee julkisiin menoihin. Se on aivan valtavan, valtavan kammottava luku. Meidän pitäisi päästä vähintään 10 prosenttia sen alapuolelle. Jonnekin tuonne 40 prosentin tienoille, kun pääsisimme, olisimme onnellisia.

Ja mitä järkeä on siinä, että kun joku yrittäjä tekee jonkun hankkeen pystyyn ja lähtee hakemaan lupia, niin luvan saanti on lähes mahdotonta. Kuinka moni yrittäjä jaksaa odottaa viittä vuotta, että hän pääsee Suomeen yrittäjäksi jotain tekemään? Tiedän monta yritystä, jotka ovat Suomesta poistuneet ulkomaille, kun ovat todenneet, että ei täällä kannata yrittää, ja ne menestyvät muuten nyt tänä päivänä ulkomailla, muun muassa Virossa. Tätkö me haluamme?

Sitten jos joku on niin uskalikko, että uskaltaa katsoa tulevaisuuteen vähän pitemmälle, niin ensi vuonna, 2027, uuden hallituksen aloitettua toimintansa se saa huomenlahjan, aika mukavan huomenlahjan, kun liikennepolttoaineet menevät päästökauppaan, [Tuomas Ketunen: Ohhoh!] mikä nostaa sitten liikennepolttoaineiden hintaa. Sivistyneet arvioinnit ilmoittavat, että 30—50 senttiä nousee polttoaineen hinta litralta, ja sitten tulee vielä jakeluvelvoitteen lisäys siinä samalla. Miten te, hyvät kollegat, kuvittelette, että tästä voitaisiin jotenkin selvittää?

En toivottele mitään muuta kuin hyvää terveyttä, pitkää ikää ja viisautta sen suhteen, että pystymme nämä vaikeat asiat selvittämään. Jos emme nyt pikkuisen heräile tästä prinsessa ruususen unesta ja tanssimme edelleen sitä ilmastohumppaa, siinä käypi muuten tälle kansakunnalle huonosti, koska olemme hyvin lähellä sitä rajaa, että olemme Euroopan unionin alijäämämenettelyssä ja sen jälkeen tämän valuuttarahaston huomassa. Silloin tehdään niin kovia päätöksiä Suomen talouden kannalta, että en suosittelen kenenkään sitä edes ajattelemaan.

Ja ihan viimeisenä, arvoisa puhemies: Olemme vielä siinä vaikeassa tilanteessa, että meidän valuuttanamme on euro ja meidän kaikkein vaikeimman ja hyvin hoidetun kilpailutilanteen takia Ruotsi on meitä 40 prosenttia edellä tämän kruununsa takia, koska se on devalvoitunut euroon nähden meidän euroaikanamme sen noin 40 prosenttia. Elikkä me juoksemme 100 metriä 40 metrin takamatkalta, ja on todennäköistä, että suomalaiset eivät ole silloin kolmen parhaan joukossa, palkintopallille ei pääse kukaan.

Arvoisa puhemies! Toivon, että tämä asia otetaan vakavasti, koska sitä se on nyt. En ole elämäni aikana näin vakavaa taloustilannetta Suomesta löytänyt, mutta toivottavasti järki löytyy ja tämä asia selvitetään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

19.29 **Aki Lindén sd:** Arvoisa herra puhemies! Tähän asiaan, jota käsittelemme, eli alijäämään ja siihen, miten se saataisiin kurottua umpeen, liittyy valtava määrä yksityiskohtia, mutta yritän pysyä tässä isossa kuvassa. Jos nyt ihan tiivistäisin, niin olen samaa mieltä kuin olin tässä pari tuntia sitten siinä debattipuheenvuorossa, jossa totesin, että jos joku väittää vakavissaan, että me seuraavan kauden aikana, tai vielä siihen vaikka vuosi, pari päällekin, sellaisena viiden kuuden vuoden jaksona, pystymme pelkästään julkisen talouden menoja leikkaamalla kuromaan umpeen kymmenen miljardin alijäämän, niin ei tuo voi mitenkään olla mahdollista. Siis ihan aikuisen oikeasti, sanoisin.

Jos me katsomme valtion budjettia, joka on nyt 92 miljardia euroa, siellä on lukuisia sellaisia kohtia, jotka eivät ole sillä tavalla edes harkinnanvaraisia, että niistä voisi ottaa rahaa pois, vaikka olisi minkälaista tahtoa tai minkälaiset voimasuhteet tahansa. Meillä on siellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

korot, ne ovat sen suuruisia kuin ovat Meillä on siellä EU-jäsenmaksut. Se päätetään sen suuruisena kuin se on. Emme me voi sanoa, että me emme nyt tuota maksakaan, vaan makamme jotain vähemmän. Meillä on siellä 11 miljardia eläkkeitä, joka summa ei siitä pienene muuta kuin eläkkeitä leikkaamalla, mikä ei ole kerta kaikkiaan tietenkään mahdollista. Sitten meillä on siellä puolustusmenot. No, niistä on täällä keskusteltu, tuleeko niiden nyt olla sitten juuri kolme prosenttia vai 3,5 ja mitä laskemme niihin mukaan, mutta noin yleisesti ottaen se on kuitenkin asia, josta on näissä oloissa vaikea mennä mitään ottamaan.

Käytännössä jää jäljelle 60 miljardia euroa menoja, jotka ovat ylipäätään jollakin tavalla harkinnanvaraisia. Jos joku väittää, että sieltä voi ottaa kymmenen miljardia eli joka kuudennen miljardin pois, niin se on käytännössä mahdotonta. No, tästä tulee loogisesti siihen johtopäätökseen, että sopeutukseen tarvitaan ratkaisuja myös siellä tulojen puolella, ja siellä tulojen puolella meillä on tietenkin verot. Valtion omaisuudenkin myyminen tuottaa usein vain semmoisen kertaratkaisun, eikä se ole pitkällä tähtäimellä viisasta.

No, nyt tietysti kaikki olemme samaa mieltä siitä, että kasvun olosuhteissa se, mitä äsken kuvasin, olisi paljon helpompi tehdä, luonnollisesti: jos silloin, kun bruttokansantuote kasvaa esimerkiksi vaikka kahdella prosentilla, onnistuisimme pitämään verotuksen tason täällä 40—42 prosentin tasolla. Erittäin vaikea olisi pitää julkiset menot kokonaan ilman kasvua, mutta jos näin onnistuisimme tekemään, niin meillä neljässä viidessä vuodessa kymmenen miljardin gäppi eli tämä alijäämä poistuisi.

Mutta perusviestini on se, että jokainen realististi ymmärtää, että tässä tarvitaan myös tulosopeutusta eikä pelkästään menoja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kauma poissa, edustaja Rasinkangas poissa. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

19.32 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Paikalla. — Tosiaan tästä edustaja Lindénin puheenvuorosta on hyvä taas, jälleen kerran, jatkaa. Kiitoksia ansiokaasta puheenvuorosta, ja yritän myös pysyä tässä isossa kuvassa.

Se, mikä on todellisuutta, on se, että vuoden 2024 tilinpäätös oli miinus 12,1 miljardia, viime vuoden tilinpäätös meidän valtiolla on miinus 12,7 miljardia euroa, tämän vuoden arvio on miinus 10,8 miljardia, ja sitten julkisen talouden suunnitelman vuodesta 2027 sine vuoteen 2030 asti yhteenlaskettu summa alijäämän osalta on miinus 63,9 miljardia euroa. Elikkä tarvitsee jotain tehdä, ja niin kuin edustaja Hoskonen totesi, kun me käsittelemme nyt selontekoa liiallisen alijäämän korjaamisesta, niin kyllä me olemme oikeasti vakavan paikan edessä. Mutta niitä ratkaisujahan kyllä olisi ja on, kun niitä vain käytettäisiin.

Kun tuossa jo edustaja Hänninen omassa puheenvuorossaan puhui sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta, niin kyllä tarvitsee tehdä asioita oikein, että me saamme tämän julkisen talouden tasapainoon. Kun katson, herra puhemies, tätä hallituksen vuosikertomusta vuodelta 2025, niin mielteliääksi se pistää. Siellä on muun muassa kestävä julkisen talouden osalta useampi kappale ja valtiontaloudesta viime vuodelta luvut selvillä.

Mutta mitä pitää tehdä ajatellen tulevaisuutta: Kyllä edustaja Hoskonen on siinä aivan oikeassa, että tämä energiapoliittinen kysymys on käytävä vielä kertaalleen lävitse. Ei voi mennä niin, että tavallinen kansa alkaa maksamaan vieläkin isompia energiamaksuja sähkön osalta ja polttoaineen osalta, ja rahat ovat jo nyt tässä ajassa tiukilla tavallisella kansalla. Jos me lähdemme vielä näillä päätöksillä lisäämään menoja, niin kyllä alkaa ihmisillä ostovoima loppumaan aivan tyystin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Mitä tulee energiapolitiikkaan ja tulevaisuuteen, niin näitä datakeskuksiahan on tulossa. Tällä yhteiskunnalla on oltava strategia, että jos näitä datakeskuksia tulee nyt niin kuin sieviä sateella... Näitä investointejahan on tulossa, sehän on hyvä asia, että datakeskuksia tulee, koska se tuo sen mukanaan myös rakentamista ja uusia työpaikkoja, mutta tämä energiakysymys on ratkaistava, ettei käy niin, että kun energiasta alkaa olemaan pulaa, niin sitten kysynnän ja tarjonnan lain mukaisesti alkaa käymään niin, että tavalliselle kansalle energian hinta alkaa olemaan liian iso.

No, isoa kuvaa vielä, herra puhemies... — Jahas, kolme minuuttia tulee täyteen, enkä tule nyt puhujanpönttöön, jotenka otan toisen puheenvuoron ja paikaltani sitten kerron vielä hieman liittyen tähän teollisuuspolitiikkaan siitä, mitä tämän päivän uutiset ovat meille tuoneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

19.36 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Selonteossa hallitus tosiaan vastaa, miten se aikoo vastata EU-suosituksiin ja korjata talouden tilannetta.

Jo debatissa vaadin hallitusta mahdollistamaan paremmin työllisyystoimia kunnille, jotta tämän kasvaneen velkataakan lisäksi emme jättäisi ja kerryttäisi pitkäaikaista pahoinvointia. Selonteko vahvistaa sen, että julkisen talouden tilanne ei korjaannu hallituksen nykyisillä päätöksillä, eikä mielestäni kannata tehdä ilmastokriisistä syntipukkeja hallitukselle. Riskit ilmastokriisin osalta ovat todellisia ympäri maailman ja myös velvoitteet toimiiin tarpeen kaikkialla. Elinkeinoelämän mukaan myös vihreässä siirtymässä on juuri sitä kasvupotentiaalia, jota Suomi tarvitsisi. Datakeskustenkin osalta on mielestäni syytä varmistaa, ettei tämä kasvanut energiantarve sitten tule täytetyksi fossiilisin polttoainein.

Hallitus katsoo tässä selonteossa ja sen toimissa seuraavaan hallituskauten. Olisin debatissa halunnut kysyä hallitukselta, kuinka aktiivisesti EU-tasolla hallitus on valmis ajamaan tätä puolustusmenopoikkeuksen jatkoa, koska se tässä tilanteessa helpottaa Suomea, mutta miten on jatkon laita? Puolustusmenojen kasvu, joka näyttää jatkossakin kuitenkin jatkuvan Naton tavoiteprosentteja tavoitellessa, voi antaa puolentoista prosenttiyksikön jouston nettomenopolulta. Ajattelen niin, että rajamaana Suomi voittaa myös siinä, kun muut EU-maat ryhtyvät vahvistamaan omaa puolustustaan. Siksi lämpimästi toivoisi, että hallitus nyt aktiivisesti ajaa sitä, että tämä puolustusmenopoikkeus myös jatkuisi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

19.38 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Lopuksi vielä osaltani tähän keskusteluun se, että kun valtiontalouden kehyksistä puhutaan, niin pitäähän meillä laskennan perusteena olla tosiasiat.

Suomen ilmastopäästöt ovat maailman ilmastopäästöistä 0,6 promillea, siis alle yhden tuhannesosan, ja Euroopan unionin päästöt koko maailman päästöistä ovat hieman vajaa kuusi prosenttia. Eli nämä luvut ovat näin onnettoman pieniä, jos joku tässä salissa kuvittelee vielä yhdenkin kerran, että jotain voisimme asialle tehdä. Mehän olemme hiilineutraali maa, mutta veivaamalla näitä lukuja olemme tehneet itsellemme semmoisen kuopan, josta nouseminen ei näköjään ainakaan osalle kansanedustajista käy ollenkaan. Sitten pitää sietää seuraukset. Haluammeko me todella, että meidän eläkerahastoja ruvetaan käyttämään valtionvelan takuina? Taikka rupeammeko leikkaamaan vielä enemmän niiltä ihmi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

siltä, jotka ovat todella heikossa asemassa tässä maassa? Näköjään sitä halua on, mutta olen ihmeissäni, että asia on näin. Toivon, että järki löytyy tähän taloon pikkuhiljaa. Eihän tämä näin voi mennä.

Sitten kun katsoo tätä energiapolitiikkaa, niin tälläkin hetkellä datakeskusvalmistelut tässä maassa ovat järkyttävän suuria eikä kukaan tunnu välittävän siitä, riittääkö meillä energiaa. Puhutaan tuulimyllyistä ja aurinkovoimasta. Mitä tekemistä niillä on sähköntuotannon kanssa ympäri vuoden? Ei mitään. Joka rakentaa tuulimyllyjä, tietää, että vain yksi kolmasosa ajasta saadaan sähköä, kaksi kolmasosaa on tyyntä tai muuten mahdoton olosuhde ja sähköä ei tule. Tietenkin aurinkovoimalat ovat sama juttu, ehkä keskikesän aikaan jotain tulee. Mutta se, mikä siinä on vakavaa, on se, että näitä tällaisia puheita käytetään tosiasioiden perusteena. Onhan se ihmeellistä. Elikkä nämä suuret datakeskukset tulevat ottamaan tietenkin ydinvoimaa. Se on ainut voima, missä on inertia tallella, elikkä jännite on oikea ja taajuus on oikea.

Sitten jos ruvetaan vielä tukemaan näitä yrityksiä, datakeskuksia. Esimerkiksi Alphabetin, joka omistaa Googlen, viimevuotinen liikevaihto oli lähempänä 500:aa miljardia euroa. Jos näille ruvetaan maksamaan vielä investointitukia Suomessa, maassa, joka velkaantuu hurjan lailla, ja maksamme Alphabetille sen jälkeen investointitukia, niin siinä on kylä moraali mennyt turhan alas.

Me olemme itse ajaneet itsemme suohon, ja meidän on itse nostettava sieltä ylös tämä homma ja alkaa tässä maassa ymmärtämään, miksi me olemme tänne joutuneet. Tämä on vähän sama tilanne kuin että potilas tulee lääkärin vastaanotolle ja ainoa tie sen potilaan parantamiseksi on, että lääkäri osaa tehdä oikean diagnoosin. Jos oikeaa diagnoosia ei tule, niin lääkitystäkään ei kyllä löydy.

Toivon suomalaisille kansanedustajille tässä asiassa erittäin suurta viisautta ja yhteisymmärrystä, koska nyt on tosi kysymyksessä. Sitä, mikä meillä on edessä, jos ei tätä suuntaa lähdetä muuttamaan ja palata rehellisiin, oikeisiin lukuihin, en haluaisi olla sitä päivää näkemässä. Se pitää totta kai meidän katsoa, mutta ennen sitä on vielä monta asiaa tehtävänä, jotta voimme tämän vaikean tilanteen pelastaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.41 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan aika usein tästä julkisten menojen suhteesta bruttokansantuotteeseen. Se on nimenomaan suhde bruttokansantuotteeseen, tämä 55—60 prosenttia, mikä luku täällä aina kulloinkin esiintyy, eli siihen bruttokansantuotteen arvonlisäykseen julkisen sektorin osuus on ehkä 20—25 prosenttia, siihen bkt:hen noin arvonlisäysmielessä, koska tulonsiirrot ja sosiaalietuudet eivät suoraan kasvata bkt:tä. Täytyy tämä ero aina muistaa, kun puhutaan tästä. Jossain nämä julkisen puolen toiminnot on rahoitettu yksityisellä puolella, ja ne ovat sen takia siellä puolella sitten. Se vertailu kansainvälisesti on aika vaikeata.

Arvoisa puhemies! Miksi pyysin puheenvuoron? Tosiasioissa pitää pitäytyä, niin kuin Hoskonen tässä toi esiin. Kun katsotaan meidän valtionvelkaa, joka on nyt aika tarkkaan kohta 200 miljardia tällä hetkellä, niin siitä 106 miljardia oli ennen Sanna Marinin hallitusta, ja sitten Sanna Marinin hallituksen jälkeen se oli noin 156 miljardia, ja nyt ollaan siellä 200 miljardissa, ja se nousee sinne 215—220 miljardin luokkaan tällä hallituskaudella. Käytännössä puolet velasta on ollut ennen näitä kahta hallitusta. Sanna Marinin hallituksen aikana otettiin vajaa yksi neljäsosa, ja tämä hallitus tulee ottamaan velkaa reilusti yli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

yksi neljäsosan. Nämä mittaluokat pitää muistaa, kun täällä puhutaan, kuka mitäkin on tehnyt. Tämä aina täällä minua ärsyttää erittäin paljon, kun väännetään aina väärin niitä asioita.

Sitten tämä velkasuhde on todella kasvanut kovalla kädellä. Siinä mielessä tämä on meidän yhteinen ongelmamme, ja tässä porukassa kaikki täällä salissa käytännössä ovat olleet ottamassa velkaa vuosikymmenten aikana. Siinä mielessä on semmoista ylen määrin syytelyä ja sanomista siitä, että nyt tämä on saatu kääntymään, kun tosiasiaissa Orpon—Purran hallitus tulee olemaan historian eniten velkaa oleva hallitus, kun katsotaan miljardeja euroja, näitä lukuja. Nämä luvut ovat todella isoja, ja siinä mielessä nämä luvut ovat faktoja. Mutta eihän kukaan haluaisi, että näin olisi. Me haluamme, että talous kasvaisi ja työllisyys kasvaisi ja niitä asioita tehdään, millä työllisyyttä ja taloutta saadaan kasvuun. Tämä välillä unohtuu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

19.44 Tuomas Kettunen kesk: Herra puhemies! Aina kun puhutaan liiallisen alijäämän korjaamisesta, niin sitten puhutaan menosopeutuksista. Varmasti niitäkin joudutaan tekemään, mutta vähemmälle puheelle jää sitten se tulopuoli, miten me saamme verotuloja ja sitä kautta maksettua näillä verotuloilla näitä valtionvelkoja.

Kun edustaja Hoskonen omassa puheenvuorossaan toi esille tämän metsäteollisuuden hankalan tilanteen ja sen, kuinka päätöksillä on jopa metsäteollisuus ajautunut siihen, että on joutunut irtisanomaan porukkaa ja tehtaitakin on laitettu kiinni, niin kyllä meidän pitäisi tässäkin salissa enemmän puhua teollisuuspolitiikkaa.

Toinen teollisuudenala, joka viimeksi tänä päivänä on ilmoittanut, on kaivosyhtiöt ja kaivosteollisuus. Kaivosyhtiö Boliden ilmoitti tänään, että tuo miljardin euron investointi nyt peruuntuu, se laitetaan jäihin, ei tehdä. Elikkä puhutaan tästä Kevitsan kaivoksesta ja kaivoksen toiminnasta, se loppuu 2034. Ja mitä Boliden ilmoitti perusteluikseen tälle päätökselle, että miljardi-investointeja ei tehdä? Muun muassa kaivosalan veronkorotuksilla ja tukileikkauksilla on niin kova vaikutus, että tämmöinen miljardi-investointi jätetään tekemättä vuonna 2034. Tässä on sitä tulevaisuuspolitiikkaa, hyvät kansanedustajat, ja miten se näyttäytyy jo tänä päivänä, niin 77 työntekijää irtisanotaan. Siinäkin jäivät sitten nämä veroerot saamatta 77 työntekijän osalta.

Tämä oli Lapin suunnalla, ja toinen merkittävä asia, toinen merkittävä teollisuudenala on junanvaunuteollisuus, jota harjoitetaan tässä yhteiskunnassa Kainuussa Otanmäessä. Siis yksi teollisuudenala nimeltä junanvaunuteollisuus on yksi toimipaikka tässä Suomessa, ja se on siellä Otanmäessä. Siellä valmistetaan muun muassa Valtionrautateille junanvaunukalustoa ja myös raitiovaunuliikenteeseen raitiovaunuja. Nythän me saimme tämän uutisen, kuinka Škoda Transtech ilmoitti 200 työntekijän irtisanomisesta, joka on oikeasti todella, todella iso, järkyttävä uutinen. Puhutaan siis junanvaunuteollisuudesta, joka työllistää tässä maassa yli 600 työntekijää.

Toivoisin nyt, että valtiolta ottaa asianmukaisen vakavuuden näitten uutisten myötä, että kuinka me kehitämme omaa teollisuuspolitiikkaamme niin, että teollisuus pärjää tässä maassa, mitä kautta se tuo vientimahdollisuuksia mutta ennen kaikkea luo työpaikkoja, mikä tuottaa sitten niitä verotuloja, mitä kautta maksetaan näitä valtionvelkoja.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2026 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.